

COORDONATORI

Oana-Mirela PAHON

Nicoleta SAVU

COMPETENȚELE PROFESORILOR ÎNTR-O EPOCĂ A SCHIMBĂRII

**Publicație serială online
Nr. 5 - 6 / 2021**



**INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
CONSTANȚA**

COMPETENȚELE PROFESORILOR ÎNTR-O EPOCĂ A SCHIMBĂRII

Nr. 5 - 6 / 2021

STRATEGIA INTEGRATĂ PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR, MANAGEMENTUL CONFLICTELOR ȘI REDUCEREA DISCRIMINĂRII PRIN INCLUZIUNE SOCIALĂ

REVISTĂ CU LUCRĂRI METODICO-ȘTIINȚIFICE

Referent științific: **Sorin MIHAI**

Coordonatori: **Oana Mirela PAHON și Nicoleta SAVU**

Tehnoredactare: **Oana Mirela PAHON și Nicoleta SAVU**

Ediția I

5- 6 / 2021

Constanța

ISSN 2734 – 4940

ISSN-L 2734 - 4940

Revista *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării* este produsă de Proiectul Erasmus+ cu același nume, număr de referință **2019-1-RO01-KA101-061572**. Acest proiect este cofinanțat cu sprijinul Comisiei Europene prin programul Erasmus+. Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conținutul informației.

STRATEGIA INTEGRATĂ PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR, MANAGEMENTUL CONFLICTELOR ȘI REDUCEREA DISCRIMINĂRII PRIN INCLUZIUNE SOCIALĂ

CUPRINS

INTRODUCERE

1. **ERASMUS + O POVESTE DE AUGUST**, Prof. Daniela MARTINAȘ, Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța
2. **MOTIVAREA ELEVILOR PRIN INTRODUCEREA ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ A ELEMENTELOR DE „GAMIFICARE”**, Prof. Elena CABUZ - Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Delfinul” Constanța
3. **GOING DIGITAL! O EXPERIENȚĂ INOVATOARE ÎN ALCALÁ DE HENARES**, Prof. Simona AGAPIE - Școala Gimnazială Nr.1 Peștera
4. **INNOVATIVE SKILLS IN ICT THROUGH COLLABORATIVE AND PROJECT BASED TEACHING AND LEARNING**, Prof. Ștefania-Luiza VLAHOPOL - Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Maria Montessori” Constanța
5. **COMPETENȚELE PROFESORILOR ÎNTR-O EPOCĂ A SCHIMBĂRII**, Inspector școlar Prof. Magdalena BACIU – IACOB - Inspectoratul Școlar Județean Constanța
6. **GESTIONAREA CONFLICTELOR**, Inspector școlar Prof. Liliana MUSCINĂ - Inspectoratul Școlar Județean Constanța
7. **EDUCATIONAL MANAGEMENT & SCHOOL LEADERSHIP**, Prof. Roxana Elena CREȚU - Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă “Maria Montessori Constanța
8. **MANAGEMENT EDUCAȚIONAL**, Prof. Mihaela UDREA - Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța

9. **MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ȘI LEADERSHIP ÎN CONTEXT EUROPEAN**, Prof. Magdalena-Maria BOLDAȘU - *Școala Gimnazială Nr.1 Peștera*
10. **EXPERIENȚE PROFESIONALE ÎN KALAMATA**, Prof. Monica PODOREANU - *Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța*
11. **STUDII DE CAZ**, Prof. Ionuț RĂGUȘILĂ - *Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța*
12. **KALAMATA, VĂZUTĂ PRIN OCHII MOBILITĂȚII ERASMUS+**, Prof. Lucian STAN - *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Albatros” Constanța*
13. **DEMERSURI DIDACTICE ȘI PEDAGOGICE SPRE CLASA INCLUZIVĂ – CURS DE DEZVOLTARE PROFESIONALĂ**, Prof. Daniela STAN, *Inspectoratul Școlar Județean Constanța*
14. **EXPERIENȚE NOI DOBÂNDITE ÎN KALAMATA, REGIUNEA MĂSLINELOR**, Prof. Veronica NEGUȚU, *Inspectoratul Școlar Județean Constanța*
15. **ACTIVITATE OUTDOOR ÎN VECHIUL ORAȘ MESSINI**, Prof. Bogdana Raluca ȚAPICU, *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Delfinul Constanța*
16. **EXPERIENȚA ERASMUS+ ÎN GRECIA**, Prof. Marian AVRAM, *Școala Gimnazială Nr. 43 Ferdinand Constanța*
17. **KALAMATA – O VERITABILĂ EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ**, Prof. Luminița IVAN, *Școala Gimnazială Nr. 1 Peștera*
18. **LA PAS PRIN KALAMATA. DESPRE EDUCAȚIE ȘI NU NUMAI**, Prof. Elena MANEA, *Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian*
19. **DEZVOLTARE PROFESIONALĂ PE TĂRÂMURI GRECEȘTI**, Prof. Laura Magdalena BORCEA, *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Maria Montessori Constanța*

-
20. **O PERSPECTIVĂ DE ANSAMBLU ASUPRA MOBILITĂȚII ERASMUS+ DIN KALAMATA**, Prof. Diana-Maria NEGRU, *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Albatros, Constanța*
 21. **KALAMATA 2020 – O EXPERIENȚĂ MEMORABILĂ!**, Prof. Iulia BUCURENCIU, *Școala Gimnazială Nr. 40 Aurel Vlaicu Constanța*
 22. **MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ȘI LEADERSHIP ȘCOLAR**, Prof. Cosmina TIFU, *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Delfinul Constanța*
 23. **MANAGEMENT VERSUS LEADERSHIP ÎN EDUCAȚIE**, Prof. Ionel DEDU, *Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian, Constanța*
 24. **EFT–EMOTIONAL FREEDOM TECHNIQUES. TEHNICI DE ELIBERARE EMOȚIONALĂ**, Prof. Daniela PETROȘAN, *Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian, Constanța*
 25. **PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII CA PRIORITATE EUROPEANĂ**, Prof. Ana Adina PETROȘAN, *Școala Gimnazială Nr. 40 Aurel Vlaicu Constanța*
 26. **ACUPUNCTURĂ PSIHOLOGICĂ**, Prof. Mariana-Geanina ZAHARIA, *Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Albatros, Constanța*

INTRODUCERE

Revista *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării* reprezintă unul dintre produsele Proiectului Erasmus+ ce poartă același titlu, cu numărul de referință **2019-1-RO01-KA101-061572**. Acest proiect este dezvoltat într-un consorțiu școlar alcătuit din șapte instituții de învățământ din mediul rural și urban al județului Constanța, fiind coordonat de Inspectoratul Școlar Județean Constanța.

Erasmus+ este programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport în Europa. Erasmus+ își propune să contribuie la îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020 pentru creștere economică, locuri de muncă, echitate și incluziune socială, precum și ale cadrului strategic ET2020 pentru educație și formare. Programul Erasmus+ oferă posibilitatea participanților direcți de a își dezvolta competențele pe toate cele trei componente (cunoștințe, abilități, atitudini) precum și de a face schimb de experiențe cu persoane cu interese similare din alte țări. Erasmus+ oferă organizațiilor școlare un suport financiar cu scopul de a își dezvolta capacitatea managerială de a răspunde mai bine nevoilor beneficiarilor pe care îi deserveșc și comunităților pe care le sprijină prin proiecte internaționale.

Această revistă reunește articole metodico-științifice și experiențele valoroase ale cadrelor didactice formate în cadrul proiectului prin intermediul cursurilor de formare și dezvoltare profesională organizate în statele Uniunii Europene. Revista se adresează cadrelor didactice, managerilor și inspectorilor școlari, elevilor și părinților, precum și tuturor celor interesați de educație în general.

Pentru mai multe informații, vizitați <https://isjctaproiecteduc.wixsite.com/cp2s>



PROIECT ERASMUS+

COMPETENȚELE PROFESORILOR ÎNTR-O EPOCĂ A SCHIMBĂRII

Acronim: cp@s

Titlul în limba engleză: *Teacher competences in an era of change*

Nr. 2019-1-RO01-KA101-061572

Perioadă de implementare: 01.09.2019 – 28.02.2021

INSPECTORATUL SCOLAR JUDEȚEAN CONSTANȚA – coordonator lider

www.isjcta.ro

<https://m.facebook.com/Inspectoratul-%C8%98colar-Jude%C8%9Bean-Constan%C8%9Ba-102160544830127/>

Partenerii consorțiului școlar

- 1. ȘCOALA GIMNAZIALĂ VICEAMIRAL IOAN MURGESCU Valu lui Traian**
www.scoala-murgescu.ro
- 2. ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 43 FERDINAND Constanța**
www.scoalaferdinand.ro
- 3. ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.40 AUREL VLAICU Constanța**
www.aurel-vlaicu.ro
- 4. CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ALBATROS Constanța**
www.centrul-scolar-albatros.ro
- 5. CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ DELFINUL Constanța**
www.cseidelfinul.ro
- 6. CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ M. MONTESSORI Constanța**
www.cseimontessori.eu
- 7. ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 Peștera**
<https://www.facebook.com/%C5%9Ecoala-Gimnazial%C4%83-Nr1-Pe%C8%99tera-392617520856912/>

Proiectul vizează:

- Părăsirea timpurie a școlii / combaterea eșecului în educație
- Acces pentru grupurile dezavantajate
- Programe de învățare / metode educaționale / cursuri de perfecționare noi și inovatoare

Scopul proiectului:

➤ creșterea calității serviciilor educaționale prin dezvoltarea competențelor profesionale și personale ale personalului didactic, prin cursuri finanțate de Programul Erasmus+, necesare reducerii abandonului școlar și îmbunătățirii rezultatelor școlare ale elevilor din grupurile de risc și crearea unui mediu pozitiv în școală.

Obiectivele proiectului:

I. Dezvoltarea abilităților personalului didactic de a utiliza metode de lucru moderne, adaptate la nevoile clasei, curriculumului și la condițiile școlii, de a interacționa cu elevii, pentru reducerea abandonului școlar cu cel puțin 30% și îmbunătățirea rezultatelor școlare cu 50% a elevilor din grupurile de risc;

II. Încurajarea cooperării personalului didactic din diferite școli de a iniția activități sau proiecte pentru crearea unui climat pozitiv în clasă și în școală;

III. Îmbunătățirea relației școală - familie în șapte școli membre din consorțiu și la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Constanța, ca urmare a implicării active a 26 din personalul format prin proiect;

IV. Dezvoltarea competențelor europene de management educațional a nouă manageri școlari pentru crearea a unui mediu de învățare eficient prin adaptarea la nevoile individuale, cognitive și emoționale ale elevilor și dezvoltarea abilităților de colaborare cu familiile elevilor și comunitatea locală.

Cursurile de formare și perfecționare sunt organizate la centre de formare a personalului didactic și de conducere din Grecia și Spania, la care participă 26 de cadre didactice, inspectori și manageri școlari din opt instituții de învățământ din mediul rural și urban al județului Constanța. Cursurile se desfășoară în perioada 2019 - 2021.

1. *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
2. *Educational Management & School Leadership*
3. *Coaching in educational contexts to reduce early school leaving*
4. *Innovative Skills in ICT Through Collaborative and Project Based Teaching and Learning*

Partenerii străini, furnizori de cursuri de formare și perfecționare pentru cadrele didactice și manageri școlari:

1. **AREADNE LIFELONG LEARNING CENTRE** din Kalamata, Grecia

Website: www.areadne.eu

2. **CERVANTES TRAINING** din Madrid, Spania

Website: www.cervantestraining.eu

Produsele finale ale proiectului:

1. **Programă pentru activitate opțională, nivel primar**, care dezvoltă elevilor competențe transcurriculare;
2. **Programă pentru activitate opțională, nivel gimnazial**, care dezvoltă elevilor competențe transcurriculare;
3. **Programă pentru activitate opțională, cu scop remedial;**
4. **Programă pentru activitate opțională, limba engleză**, clasa a VI-a;
5. **Programă pentru activitate opțională, limba română**, clasa a VI-a;
6. **Programă pentru activitate opțională, TIC**, clasa a VI-a;
7. **Mapă cu 10 materiale** utile managementului clasei (tehnici, strategii, instrumente de lucru) pentru crearea unei atmosfere bune în timpul lecțiilor;
8. **Mini-dicționar cu pictograme/ desenele copiilor** (printare 16 bucăți și tip eBook publicat online);
9. **Ghidul satului/ orașului** meu pentru familia mea;

10. Jurnalul proiectului;

11. Ghid de activități care promovează coeziunii sociale, egalitatea de șanse și respectarea diversității (publicat online, cu accesare și descărcare gratuită de către persoanele interesate);

12. Revista proiectului (publicată online, cu accesare și descărcare gratuită);

13. Website-ul proiectului;

14. TwinSpace Proiect *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării;*

15. Proiect eTwinning 1 *Teacher competences in an era of change;*

16. Proiect eTwinning 2 *Incluziunea persoanelor cu nevoi speciale, comportament problematic și dificultăți de învățare.*

Activități cu elevii, deschise comunității școlare și locale:

- **Activități în aer liber** (elevi și familie) – drumeție/ excursie tematică/ competiție sportivă/ jocuri sportive și de mișcare/ jocuri senzoriale și distractive/ picnic și competiții sportive;
- **Activități non-formale** intitulate *Ziua familiei;*
- **Activități** intitulate *Diversitate = Egalitate* care promovează egalitatea de șanse și respectarea diversității;
- **Ateliere ludice** cu jocuri și marionete;
- **Concurși pentru elevi** – IT/ limba engleză/ antreprenariat/ desen/ pictură/ activitate practică/ activitate practic-gospodărească.

ERASMUS + O POVESTE DE AUGUST

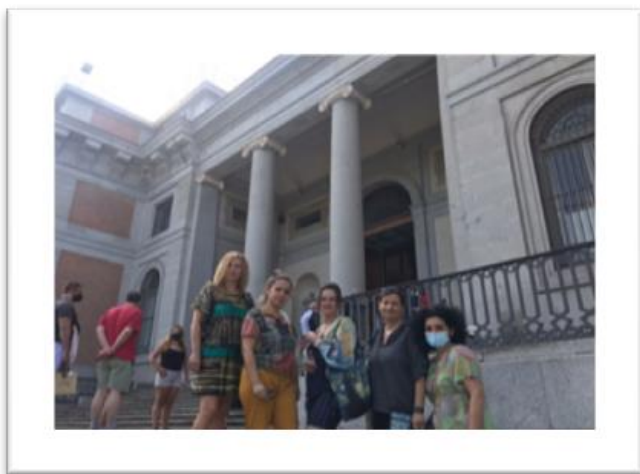
Prof. Daniela MARTINAȘ

Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța

Pentru mine, experiența proiectului Erasmus din Spania, din august 2021, a fost cu adevărat extraordinară. Ca o poveste promițătoare, începe cu „A fost odată...”, într-o toridă zi de august, implică cinci profesoare - fete de împărat pornite într-o aventură didactică inedită și are, desigur, un happy end, ca orice basm respectabil, în care eroinele, la finalul călătoriei inițiatice, se întorc mai bogate sufletește și mai instruite în tainele profesiei, împlinindu-și astfel menirea, cum pot mai bine, fiecare în împărăția ei... „școlară”.

Așadar, în perioada 22 - 28 august 2021, am participat în cadrul proiectului Erasmus+ ”Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării ” nr. 2019 -1- RO01-KA101-061572 la cursul de formare intitulat “**Abilități inovatoare în domeniul TIC prin predare și învățare colaborativă și bazată pe proiecte** ” (*Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning*). Acest curs a fost susținut de INSTITUTUL CERVANTES TRAINING din Alcalá de Henares, Spania. Da, un ținut de poveste!

Alcala de Henares este o așezare fermecătoare, la doar 35 de km nord-vest de Madrid, cu o arhitectura deosebită (de exemplu, impresionanta Universitate din Alcala, o clădire minunată aparținând secolului al XVI-lea), cu oamenii calzi și ospitalieri, cu o istorie care



respiră prin toate crenelurile și vitraliile colorate ale mănăstirilor, lăsând să curgă lin verva de la lăsarea serii pe Calle Mayor sau din piațeta Cervantes, și liniștea contrastantă a siestei, când parca și umbrele se refugiază în turnul cel mare al Catedralei de los Santos Niños (Catedrala Sfinților Copii), la odihnă binemeritată

Desigur, celebrul Miguel de Cervantes

este cel care a pus amprenta culturală asupra orașului. Născut în 1457, chiar în acest oraș, Cervantes imprimă întregii așezări farmecul inegalabilului Don Quijote, eroul său veșnic în luptă cu „uriașii”(morile de vânt), însoțit de credinciosul Sancho Panza pe măgăruș. De altfel, statuia celor două îndrăgite personaje este atracția principală din fața casei memoriale a lui Cervantes. Și noi ne-am bucurat de compania lor, așa cum arată fotografiile cu statuile celor doi,

Dar să revenim la misiunea principală a eroinelor plecate în Aventura Erasmus!

Cursul pe care l-am urmat a avut scopul de a permite participanților să dezvolte activități educative care presupun utilizarea TIC printr-o metodologie bazată pe lucru în colaborare, fiind conceput pentru a ajuta profesorii să valorifice potențialul metodologiei inovatoare folosind principiile muncii în colaborare în practica de zi cu zi la clasă. Am aflat despre cum putem încorpora învățarea prin colaborare în cadrul lecțiilor, cum să oferim modele practice de creștere/ menținere a motivației și cum să implicăm elevii mai mult în ore, dar și strategii de îmbunătățire a muncii în echipă. Desigur, nu s-au oferit doar informații teoretice, ci mai ales aplicații practice în care am înțeles de ce avem nevoie pentru a crea și implementa în mod eficient propriile soluții de învățare.

Toate personajele au fost pozitive! Adică participanții la curs, minunații noștri colegi, au fost cadre didactice având diverse specializări: limbă română, engleză, franceză, istorie, matematică sau chiar consilieri școlari, logopezi, educatori preșcolari, care proveneau din România, Grecia, Serbia, Croația, Spania. Am avut, probabil, cel mai simpatic formator, pe José, el însuși tânăr prof de engleză, care ne-a ghidat prin secretele gamificării, prezentându-ne atât instrumente pentru crearea unei atmosfere bune în timpul lecțiilor, cât și resurse care demonstau că jocul este o resursă excelentă pentru învățare, prin idei specifice și modalități de a gamifica sala de clasă. Astfel, am învățat despre PBL – project based learning, WebQuests-weekly projects, Canva.com, Learningapps.com, Classcraft.com (game.classcraft.com)prodigyGame.com (play.prodigyGame.com), ScrabbleTiles.com,



Booklet.com/play, taboo.game și multe altele, care ne-au dat prilej să ne ascuțim simțurile ludic-digitale...foarte interesante mi s-au părut platformele Genial.ly pentru jocuri motivante, Secret-room (Caesar code) sau WeelDecide, cu adevărat provocatoare și foarte potrivite pentru diferite etape ale lecției, mai ales pentru captarea atenției sau consolidarea, recapitularea cunoștințelor.

O, și cât de repede s-a scurs săptămâna de curs! În ultima zi, pe chipurile tuturor se putea citi regretul că trebuie să ne despărțim. Pentru că orice personaj de basm trebuie să găsească drumul spre casă, când aventura se încheie. Și să dea sens, odată întors la „palatul” său, acestei edificatoare experiențe oferite de Erasmus.

Și-am încălecat pe-o aripă de avion, în zbor spre casă, purtând în suflet frumusețea locurilor văzute și amintirea oamenilor întâlniți. Am păstrat multă vreme în minte imaginea lui Sancho Panza, călare pe măgăruș, ca o emblemă a misiunii noastre de dascăli: să însoțim și să susținem visătorii mici și mari din bănci pe drumul anevoios al cunoașterii, cât să-și ia avânt în lumea largă, să cucerească zărilor! Uneori, tragem din greu, la deal, pe un măgăruș obosit, eh... și totuși... câte bucurii când ajungem... sus....! Așa-i?

Mulțumesc, Erasmus, pentru această minunată poveste de august!

MOTIVAREA ELEVILOR PRIN INTRODUCEREA ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ A ELEMENTELOR DE „GAMIFICARE”

Prof. Elena CABUZ

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Delfinul” Constanța

În cadrul Proiectului Erasmus+ *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării*, am avut ocazia să particip în perioada 22-28 august 2021, la cursul de formare Innovative Skills ICT- Collaborative Work, organizat de Institutul Cervantes din Alcalá de Henares.

Cursul a urmărit ca profesorii să realizeze potențialul metodologiei inovatoare folosind munca colaborativă în practica de zi cu zi la clasă, prin investigarea valorii adăugate a unei abordări bazate pe proiecte. Scopul cursului a constat în a permite participanților să folosească activități care utilizează TIC printr-o metodologie bazată pe munca colaborativă care va sprijini și îmbunătăți activitatea pe care aceștia o desfășoară în școli.

În cadrul cursului au fost abordate teme precum: învățarea prein colaborare, motivarea elevilor la clasă, folosirea platformei ETwinning în vederea dezvoltării unor parteneriate școlare, utilizarea instrumentelor Web 3.0 și introducerea conceptului de „Gamificare”.



Experiența actuală din contextul pandemiei a subliniat importanța utilizării tehnologiei în educație. Structura tradițională a actului didactic predare-învățare-evaluare a fost supusă unui amplu proces de digitalizare. Acest fenomen a permis utilizarea unor resurse digitale care au urmărit creșterea gradului de participare și implicare al elevilor în activitățile derulate.

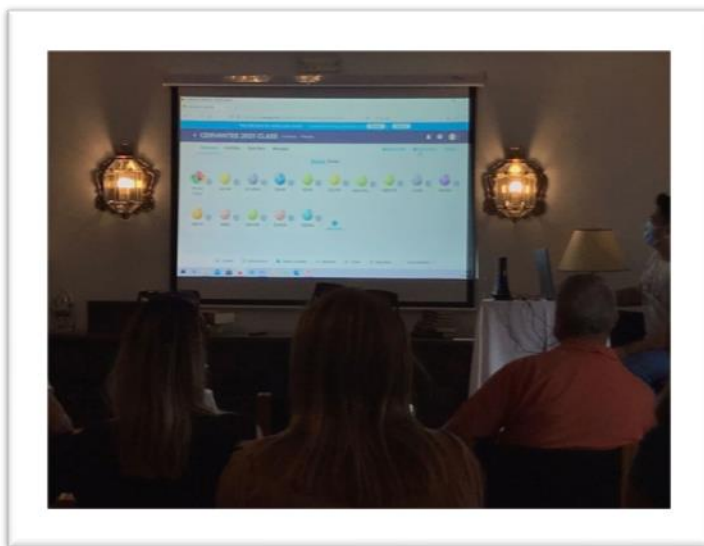


Termenul de „gamificare” a fost introdus pentru prima dată în anul 2002, de către dezvoltatorul Nick Pelling, cu sensul de „accelerarea și creșterea atractivității instrumentelor electronice utilizând interfațe grafice de tip joc”. Ulterior termenul a căpătat conotații diferite și a aplicabilitate vastă în diverse domenii. O definiție simplificată a

termenului ar putea fi „prezența sau adăugarea caracteristicilor jocului pe calculator în activități care nu sunt considerate în mod tradițional jocuri”.

Gamificarea în educație urmărește transpunerea în activitatea didactică a acelor elemente specifice jocurilor pe calculator (recompensele, un sistem de feed-back imediat, grafică atractivă etc.) cu scopul de a face lecțiile mai atractive și mai interesante, de a încuraja participarea și de a crește motivația elevilor. În timpul jocului, oamenii intră într-o stare specială, un amestec de concentrare implicare și o încercare continuă de depășire a limitelor.

În educație, *gamificarea* se poate integra într-un mod natural, prin transformarea unor lecții sau cursuri modulare în situația autentică de joc, de exemplu transformarea unei lecții la geografie într-un joc de aventură. Ca și în cazul jocurilor pe calculator este încurajată colaborarea, elevii pot crea un personaj, pot participa la lecție ca membri ai unei echipe, ei câștigând puncte, diplome și recompense pentru diverse acțiuni sau



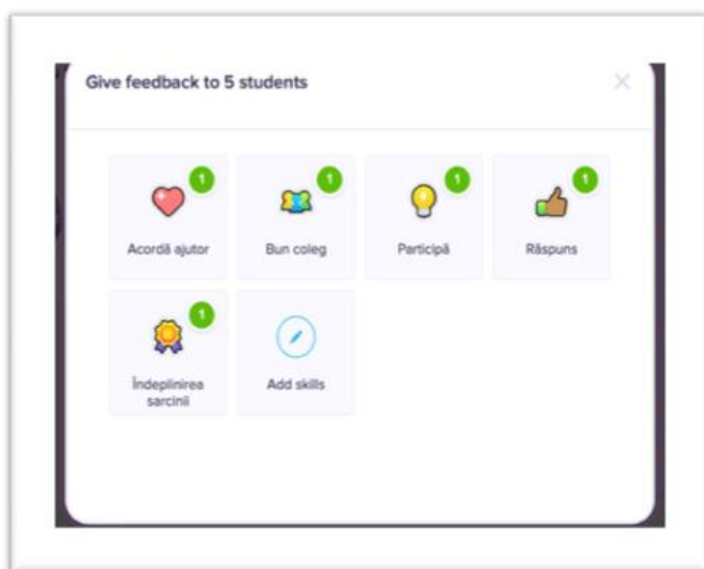
pentru ajutorul dat altor elevi. De asemenea în cadrul jocului vor exista și consecințe atunci când elevii nu reușesc să-și îndeplinească sarcina. Din acest punct se poate porni discuția asupra ceea ce poate fi îmbunătățit în viitor.

În *gamificarea* educației actul didactic nu mai este privit ca un proces banal de prezentarea informațiilor în timp ce se testează reținerea și înțelegerea, provocare educațională modernă implică sarcini de angajare a elevilor, stimularea intereselor acestora, reținerea atenției și menținerea unei atitudini pozitive într-un mediu încurajator.

Cu toate că jocurile, în general, sunt în prezent utilizate adesea în mediile educaționale, aceste tehnici de includere a designului de *gamificare*, de tip joc, în proiectarea curriculară sunt de-abia la început. Simpla utilizare a unor jocuri video, nu corespunde demersului de *gamificare*. Designul de *gamificare*, structural, presupune și se învâрте în jurul ideii de *gamificare* de conținut, adică transformarea designului clasic al orei de predare într-unul interactiv, cu mize, cu reguli de joc și punctaje, cu foi de lucru și de înregistrare a progresului, cu recompense virtuale sau materiale individuale dar și de grup.

Principalele avantaje ale *gamificării*:

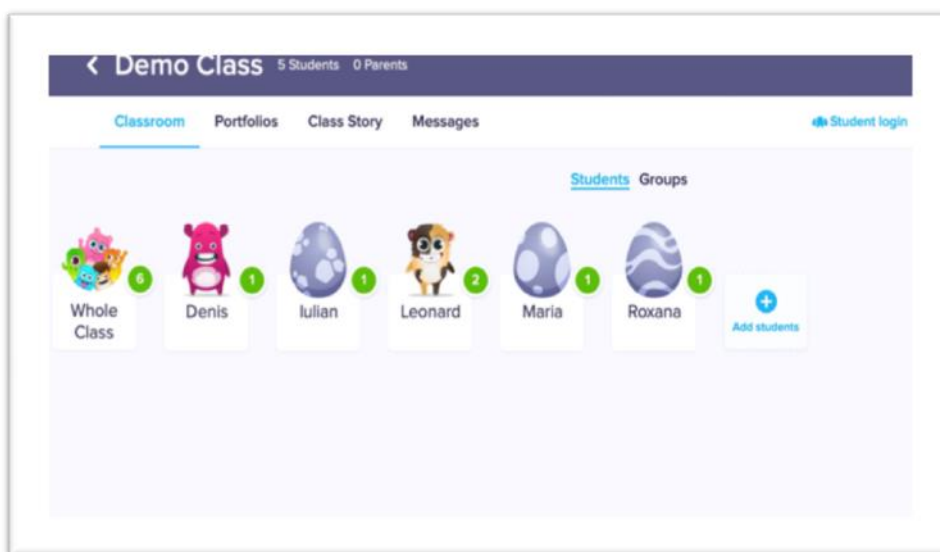
- Crește angajamentul elevilor, la reține atenția și îi motivează, având în vedere că aceștia se străduiesc să ajungă la un obiectiv;
- Face învățarea distractivă și interactivă;
- Îmbunătățește absorbția de cunoștințe noi și capacitatea de a le reține, prezentând informația într-o manieră atractivă;



- Îmbunătățește experiența generală de învățare pentru toate grupele de vârstă. Atunci când elevii se distrează și sunt încântați de învățare, atunci este mult mai probabil să ajungă mai ușor la soluții.

Un exemplu de *gamificare* îl reprezintă utilizarea platformei Class Dojo.

ClassDojo este o platformă care consolidează legătura dintre familie și profesor, în momentul în care profesorii și elevii sunt nevoiți să-și mute activitatea în mediul online, dar poate fi utilizată și concomitent cu activitățile desfășurate în format fizic. Platforma poate fi folosită și ca modalitate de monitorizarea a progresului elevilor și a gradului de implicare, poate oferi un cadru care încurajează cooperarea și munca în echipă.



Utilizând platformă elevii își pot crea portofolii care să conțină documente, videoclipuri, mesaje vocale, imagini, desene. Acestea pot fi verificate și notate de profesori. Profesorul poate folosi platforma pentru a încărca documente, videoclipuri explicative și chiar mesaje vocale accesibile pentru întreaga comunitate de elevi și profesori din clasa respectivă. Prin interfața atractivă și mediul interactiv, elevii, profesorii și părinții rămân conectați la actul educațional. Părinții își pot crea un profil prin care să urmărească progresul elevilor.

Activitățile desfășurate pe platforme similare duc invariabil la creșterea motivației elevilor și a modului în care aceștia se implică în rezolvarea sarcinilor.

GOING DIGITAL! O EXPERIENȚĂ INOVATOARE ÎN ALCALÁ DE HENARES

Prof. Simona AGAPIE
Școala Gimnazială Nr.1 Peștera

De câte ori nu ați simțit un fel de curiozitate față de introducerea de noi instrumente digitale în sala de clasă?

Indiferent dacă ne plac sau nu, noile tehnologii au devenit parte integrantă a vieții oamenilor de pe întreaga planetă. Este încă posibil să găsim oameni care sunt complet în contradicție cu tehnologia și care refuză să prindă din urmă această lume în schimbare rapidă.

Dacă ne uităm, totuși, la generațiile recente și mai ales la elevii noștri, vom vedea că noile tehnologii sunt o parte naturală a rutinei și a vieții lor cotidiene. Elevii din ziua de astăzi, “nativi digitali”, s-au născut într-o lume formată din social media, cumpărături online, platforme digitale și aplicații... Ca atare, ei nu știu sau un pot înțelege viața înainte de revoluția digitală.

În clasă, știm cât de important este ca profesorii să dezvolte pozitiv relațiile cu elevii și să le înțeleagă lumea, să-și adapteze ritmul și materia în funcție de specificul colectivului cu care lucrează. În condițiile actuale, generate de pandemie, sistemul de educație a căpătat noi dimensiuni, elevi și cadre didactice fiind nevoiți să se adapteze unei noi realități, clasa virtuală.

Privind lucrurile din această perspectivă, în luna august a acestui an, am avut minunata oportunitate de a participa la o mobilitate **Erasmus+**, în cadrul proiectului “**Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării**”, derulat de **Inspectoratul Școlar Județean Constanța**.

Cursul “**Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning**” s-a derulat în perioada 22-28 august 2021, în Alcalá de Henares, Madrid, Spania, organizația furnizoare fiind **Cervantes Training**

Cursul a fost conceput pentru a ajuta cadrele didactice să implementeze o metodologie inovatoare care utilizează munca colaborativă în practica de zi cu zi în clasă, prin introducerea unei abordări bazate pe proiecte. Conținutul cursului nu s-a limitat la inițierea profesorilor specializați într-o anumită disciplină de studiu ci, dimpotrivă, a avut o largă

deschidere, adresându-se tuturor celor care consideră necesară introducerea și utilizarea noilor tehnologii în sala de clasă. Scopul său declarat a fost familiarizarea participanților cu noile tehnologii ce pot fi transpuse cu succes în activitatea didactică, bazată pe activități de colaborare, cum ar fi Webquest-uri/eTwinning, pentru a motiva elevii să învețe și să colaboreze.



Principalele **obiective** ale cursului au vizat următoarele aspecte:

- familiarizarea profesorilor cu tendințele actuale ale internetului;
- oferirea unui spațiu pentru schimbul de experiențe și bune practici între persoane care provin din diferite țări și care lucrează în același domeniu;
- dezvoltarea activă și constructivă a implicării elevilor în activitatea la clasă;
- îmbunătățirea lucrului în echipă prin stimularea competențelor necesare pentru inițierea unui parteneriat strategic KA2 în cadrul programului Erasmus+;
- schimbul de bune practici în predare și învățare, care să permită profesorilor să devină suficient de încrezători și competenți pentru a crea o experiență de clasă colaborativă, interactivă pentru elevii lor.



Consider că această metodologie bazată pe munca colaborativă este absolut necesară în zilele noastre. Toate platformele și aplicațiile pe care le-am studiat vor aduce beneficii reale în sălile noastre de clasă în viitor. Am avut acces la o mare cantitate de informații despre proiectele europene, cum ar fi **Erasmus** și **eTwinning**, pe care le putem pune în practică în instituțiile noastre. Activitățile propuse au fost dinamice și interactive, un mix de cunoștințe teoretice și practice. Am descoperit idei și metode inedite pentru a insera munca colaborativă în lecțiile existente, pentru a o face mai activă și mai stimulativă.



În cadrul workshop-urilor, am practicat lucrul în echipe mixte, am experimentat metode inovatoare de predare-învățare axate pe munca colaborativă și implementarea de proiecte,

Participarea la această mobilitate a reprezentat o reală oportunitate de a ne dezvolta abilitățile de comunicare și digitale, de a practica comunicarea orală într-o limbă străină cu partenerii din celelalte țări – Grecia, Serbia, Spania și Croația. Contactul nemijlocit cu alte culturi și mentalități ne-a oferit prilejul de a ne îmbogăți social și cultural, iar pătrunderea în lumea virtuală a noilor tehnologii și a aplicabilității acestora în clasă ne-a deschis noi orizonturi profesionale.



INNOVATIVE SKILLS IN ICT THROUGH COLLABORATIVE AND PROJECT-BASED TEACHING AND LEARNING

Prof. Ștefania-Luiza VLAHOPOL

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Maria Montessori” Constanța

În perioada 22-28 august 2021 am participat la Cursul de formare profesională *"Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning"*, curs organizat în cadrul Proiectului "Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării" cu numărul de referință 2019-1-RO01-KA101-061572, proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Erasmus+.

Instituția organizatoare a acestui curs a fost Cervantes Training, cu sediul în orașul Alcalá de Henares, Spania, instituție cu tradiție în formarea cadrelor didactice.



Încă de la început am fost atrasă de faptul că tematica acestui curs a răspuns foarte bine necesităților mele de dezvoltare și formare de noi abilități în domeniul TIC, într-o perioadă în care mi-am desfășurat activitatea preponderant în mediul online, perioadă ce m-a pus în situația de a adapta metodele de intervenție terapeutică în logopedie la specificul activității la distanță.

De asemenea, trebuie să remarc faptul că am fost plăcut surprinsă de seriozitatea cu care organizatorii, Cervantes Training, au condus întregul proces de pregătirea a cursului (înscriere, agenda cursului, informații relevante prind transportul, cazarea, normele impuse de pandemia covid-19 în Spania), promptitudinea cu care au răspuns fiecărei solicitări pe care am avut-o, atitudine pe care am regăsit-o pe parcursul tuturor zilelor de curs.

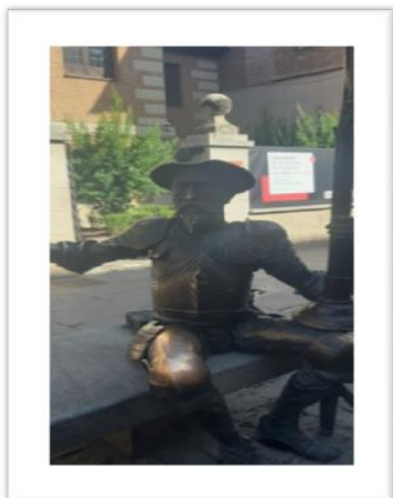
Obiectivele cursului :

- Oferirea de idei practice despre cum pot încorpora învățarea prin colaborare în cadrul lecțiilor
- Familiarizarea profesorilor cu tendințele actuale ale internetului
- Oferirea de modele practice de creștere/menținere a motivației și implicării elevilor la clasă
- Îmbunătățirea muncii în echipă prin stimularea abilităților necesare pentru inițierea unui parteneriat strategic (KA2) în cadrul Erasmus+;
- Schimbul de experiență

În cele șapte zile de curs ne-au fost oferite informații teoretice dar și o mulțime de exemple concrete, aplicații practice pe baza cărora am realizat în echipe de lucru activități menite să ilustreze importanța și beneficiile muncii prin colaborare.

Un subiect extrem de important pentru mine a fost acela legat de motivația în sala clasă (fizică sau online), mai ales în contextul în care în ultima perioadă (anul școlar 2020-2021), mi-am desfășurat activitatea, cu preponderență, într-o sală de clasă virtuală.

Cum să menținem elevul în fața calculatorului? Cum să rămână atent și conștient la informațiile transmise de noi? Pentru acest deziderat ne-au fost oferite sugestii concrete, studii de caz, exemple de bună practică, “am testat” mai profund conceptul deja cunoscut dar nu atât de adaptat activității mele, cel de gamificare – am descoperit modul în care pot folosi gamificarea în activitatea de terapie logopedică. În plus, ne-au fost oferite instrumente și resurse pentru crearea unei atmosfere bune, plăcute, motivante în sala de clasă. Am discutat în detaliu, am testat și am creat activități de învățare folosind: QUIZZ, TABOO GAME, WEBQUEST, FACTILE, CLASSCRAFT, CLASSDOJOS, PRODIGY, FLIPGRID, CLASSDOJOS, PICTONARY, WHEEL DECIDE, SOCRATIVE 101, SKATCHPAD, BLOOKET, identificând astfel modalități concrete de folosire a acestora în activitatea cu elevii.



Extrem de interesantă și antrenantă a fost și ziua în care am discutat despre eTwinning - Comunitatea pentru școli din Europa, cea mai bună practică într-un cadru internațional. Împreună cu colegii din celelalte țări participante am schițat un proiect eTwinning ce urmează a fi implementat chiar în acest an școlar.

Nu în ultimul rând m-am bucurat să descopăr orașul, Alcala de Henares, locul nașterii lui Miguel de Cervantes și a lui don Quijote, să cunosc îndeaproape vechiul centru de excelență academică al Spaniei (La Universidad de Alcala fondată în 1499), Catedrala Magistral de los Santor Ninos și multe alte obiective turistice ce dau un farmec deosebit acestui loc.

Recomand cu căldură această experiență tuturor cadrelor didactice interesate de dezvoltarea profesională, de implementarea unor metode moderne în procesul educațional căci acest curs nu se limitează la profesorii unei discipline specifice, el este destinat oricărei persoane care dorește să-și sporească competențele în utilizarea unei metodologii practice care aduce tehnologia în clasă.



COMPETENȚELE PROFESORILOR ÎNTR-O EPOCĂ A SCHIMBĂRII

Inspector școlar Prof. Magdalena BACIU – IACOB

Inspectoratul Școlar Județean Constanța

În cadrul proiectului Erasmus *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării* s-au organizat mai multe echipe care au beneficiat de formare internațională pe diverse teme.

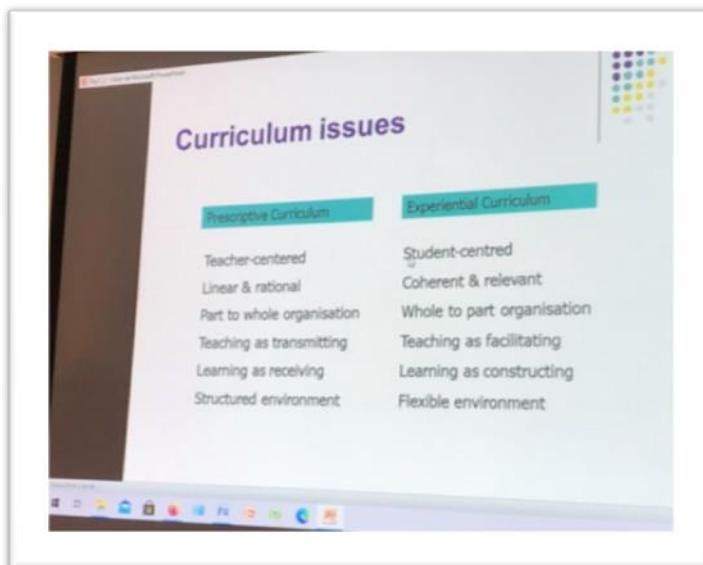
Am avut onoarea de a fi selectată pentru a participa într-o astfel de echipă, care a reprezentat județul Constanța la cursul de formare *Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning*, susținut de formatorii Centrului de Training European "Cervantes" din Alcalá de Henares (orașel adosat capitalei Spaniei, Madrid), în perioada 22-28 august 2021.

Deschiderea către digital și spațiul virtual al învățării m-a determinat să aplic și rezultatele au fost pe măsura așteptărilor.

Programul a fost conceput astfel încât să pornească de la teme generale și să ne introducă apoi în tehnici practice (de la curriculum, definiții, aplicații practice, lucru individual, munca în online, activități pe grupe până la timp de adaptare, timp de cunoaștere a comunității locale, socializare).

Printre temele prezentate de Jorge, trainerul spaniol, mi-a atras atenția aplicația google pentru managementul clasei *class dojo*.

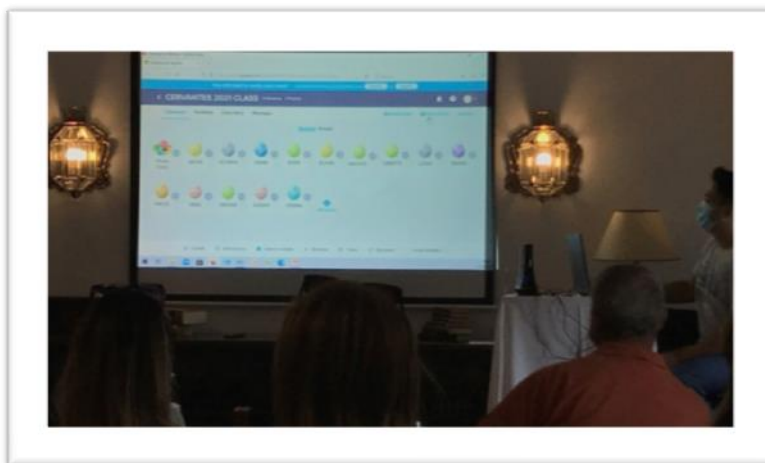
Aplicația creată de specialiștii în educație ai gigantului Google se poate descărca din appstore sau google play, pe laptop, tabletă sau telefon. O recomand cu căldură mai ales pentru clasele mici, învățământ primar și primele două clase din gimnaziu, deoarece interesul copiilor pentru personaje desenate scade în preadolescență.



Utilizarea este facilitată de o interfață prietenoasă și intuitivă și solicită un nivel minim de cunoaștere a limbii engleze.

Ca la orice aplicație, trebuie să vă creați un cont (de profesor). Apoi accesați funcția *new class*, unde creați clasa (prin introducerea copiilor fiecărei clase). Pentru fiecare elev trebuie să completați o adresă de email sau un număr de telefon. Partea frumoasă este că puteți invita și părinții în clasă, accesând funcția *invite parents*. Părinții pot primi o notificare, apoi instalează aplicația și își creează cont.

În dreapta, partea de sus a ecranului veți identifica semnul binecunoscut al celor trei puncte cu opțiuni diverse (*options*). În acele opțiuni puteți edita clasa (*edit class*) cu abilitățile, comportamentele pe care doriți să le urmăriți și să le



răsplătiți sau nu cu simboluri sau puncte. Există și comportamente prestabilite, tot într-o engleză facilă. Le puteți seta limba română, apoi acordați fiecărui comportament urmărit a fi format un anumit punctaj. Pentru modificarea denumirii este nevoie doar de o apăsare, un click pe fiecare, astfel vi se permite editarea. Comportamentele sunt atât pozitive + cât și negative -.

Exemple de comportamente pozitive ce se doresc a fi formate la clasă (indiferent de disciplina predată): *participă la activități, ajută colegii, păstrează curățenia, ascultă indicațiile, respectă cerințele, aspectul îngrijit al caietului de notițe, păstrează liniștea.*

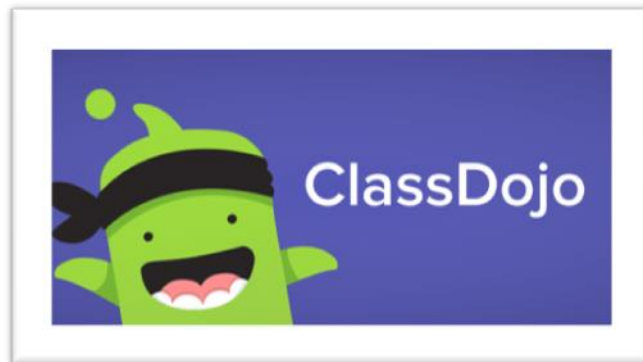
Comportamentele negative sunt inversele celor de mai sus.

Părinții pot observa doar activitatea propriului copil. La fiecare punct primit de elev, părintele lui primește o notificare. Mai mult, părintele poate avea un raport al activităților copilului pe zile și ore, ca instrument de monitorizare. Unde are neclarități, părintele poate contacta profesorul telefonic și, împreună, pot colabora în vederea realizării unui plan de pregătire remedială sau a unei proiecții privind pregătirea pentru performanță a copilului respectiv.

Mai mult, aplicația poate facilita relația părinte-copil, prin faptul că ar genera discuții în

fiecare seară privind activitatea școlară a elevului, plusurile și minusurile, cauzele care au dus la o scădere a performanței școlare sau modalitatea prin care au crescut rezultatele așteptate. Părintele intervine prompt, iar copilul știe că este direct implicat în propria formare.

Există posibilitatea ca și părintele să poată interveni pe platformă, pentru a acorda puncte copilului pentru munca sa individuală, pentru diverse activități casnice etc, dar necesită un abonament plătit.



Avantajele utilizării *class dojo*:

- Raportări diverse
- Adnotările (la fiecare elev se pot scrie note zilnice pentru a urmări îndeaproape progresul/regresul lui)
- Rubrica *class story* permite încărcarea de fotografii din activitățile realizate în timpul orei sau cu lucrările elevilor, astfel încât părinții să poată fi informați despre ce au făcut copiii lor la ore
- Secțiunea *mesaje* poate fi utilizată pentru comunicarea în timp util cu părintele
- *Portfolio* este secțiunea în care poți încărca teme pentru ekevi și poți urmări modul în care și-au îndeplinit sau nu sarcina
- *Toolkit* – bara de instrumente care apare în partea de jos a secțiunii *class* – vă oferă mai multe funcții pentru a da sarcini și instrucțiuni, spațiu pentru a anunța instrucțiuni de rezolvare a sarcinilor, o zonă de anunțuri (noutățile zilei), posibilitatea de a înregistra nivelul de zgomot din clasă, cronometru, o posibilitate de a împărți elevii pe grupe de lucru, muzică.
- *Big Ideas* – este zona cu materiale video și audio necesare orelor de dirigenție, consiliere și orientare, dezvoltare personală, gândire pozitivă, de asemenea în limba engleză.
- Secțiunea de resurse pentru profesori, cu idei de monitorizare a elevilor, insigne și alte simboluri amuzante.

Dezavantaje:

- Chronofagă – ca orice instrument nou, necesită puțin timp pentru a deprinde toate funcțiile, pentru a crea clasele (mă refer la gimnaziu, pentru că la clasele primare e simplu, fiecare învățătoare introduce doar clasa ei), pentru a nota elevii în timpul orei sau la final, pentru a urmări progresul lor...dar, în timp, aspectele negative se estompează și poate deveni un instrument valoros de utilizat la clasă dar și în afara ei, de comunicare cu părinții și de raportare a progresului fiecărui elev. Ai posibilitatea de a reseta săptămânal sau lunar punctele copiilor, astfel încât să utilizezi punctele pentru o notare cât mai obiectivă și mai transparentă.

Class dojo oferă posibilități minunate de a monitoriza activitatea elevilor la o anumită disciplină, prin implicarea directă a lor, dar și prin informarea și antrenarea părinților în procesul educativ.

Impresii:

Ca om te formezi permanent...ca profesor ești și mai determinat să experimentezi, să îți depășești propriile temeri.

Perioada pandemică traversată a arătat că putem mai mult. Am avut îndoieli legate de plecarea într-o altă țară în această perioadă critică, referitor la problemele legate de călătorie, participării la curs, siguranța și sănătatea tuturor.



Toate temerile mele au dispărut în momentul în care am văzut că în Spania se respectă toate reglementările legale privind protecția împotriva răspândirii virusului, am fost monitorizați discret și îndrumați să aplicăm regulamentele în vigoare. Organizatorii au avut un discurs pozitiv, au stat la dispoziția noastră pentru orice nelămuriri, au dat indicații prețioase și ne-au consultat în privința programului.

Sala de curs a fost încăpătoare, aerisită, am păstrat permanent aceleași locuri și am avut la dispoziție substanțe de dezinfectare.

Dar cel mai mult mi-a plăcut atmosfera creată între participanți, o comunicare plăcută în

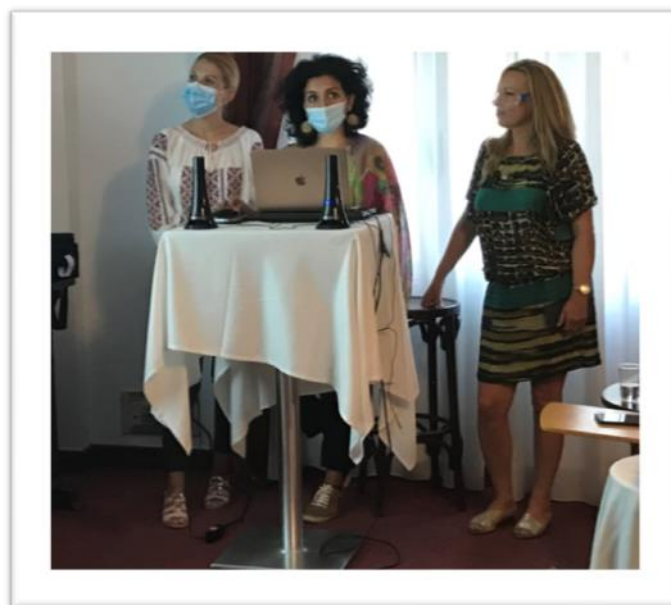
limba națională sau în engleză, schimburi de idei, de jocuri, de impresii, grupuri de lucru în online și chiar vizite de socializare în localitate. Totul ne-a dat impresia de normalitate, chiar și prin măști simțeam zâmbetul cald al colegilor din celelalte țări. Glasurile răsunau cu voieșie, cu prietenie, cu curiozitatea de a lega noi relații pe care apoi să le fructificăm în cadrul activităților de proiect sau chiar acasă, în clasele pline de copii (sperăm).

A existat interactivitate încă de la început și cursul a fost prilej de schimb de bune practici decât un curs obișnuit în care ești doar în auditoriu. Am învățat multe despre fiecare dintre colegi. Am constatat că ne confruntăm cu aceleași probleme de sistem, că



am produs schimbare prin metodele aplicate în online sau hibrid, că nu suntem singurii care am identificat noi mijloace de lucru, noi programe de aplicat la discipline diverse și instrumente de managementul clasei sau de evaluare ingenioase.

Am creat un grup pe whatsapp pentru o mai bună comunicare și am păstrat legătura și după revenirea în țară. La o lună după mobilitatea în Spania, încă mai descopeream imagini interesante trimise de către un reprezentant al Serbiei sau Croației, noi idei de colaborare lansate de greci și alte modalități de a menține vie atenție și interesul grupului.



Am convingerea că fiecare participant a realizat un plus nu numai în portofoliul de formare personal, ci și în agenda de prieteni internaționali, de potențiali colaboratori în scrierea

de proiecte sau de participanți la viitoare seminarii (online sau fizic) pe diverse teme legate de educația viitorului.

În urma participării la acest curs, mă simt mai ”bogată” cu 10 persoane-resursă în agendă, cu 4 prietene deosebite pe care le-am cunoscut cu ocazia participării la acest curs (Luiza, Simona, Daniela și Elena), cu 3 oameni-resursă pentru scriere de noi proiecte și cu multe, multe idei de colaborare internațională.

Recomand cu căldură participarea cadrelor didactice la cursuri de formare Erasmus, deoarece beneficiile sunt multiple și sunt persistente (în timp): dezvoltarea competențelor lingvistice (nu doar în limba engleză), schimbul de bune practici, colaborarea internațională, faptul că realizezi că ne confruntăm cu aceleași probleme în educație și găsim soluții împreună, învățăm unii de la alții, împărtășim experiențe... sentimentul apartenenței la o comunitate de învățare permanentă, de nivel european, din care sunt mândră să fac parte.

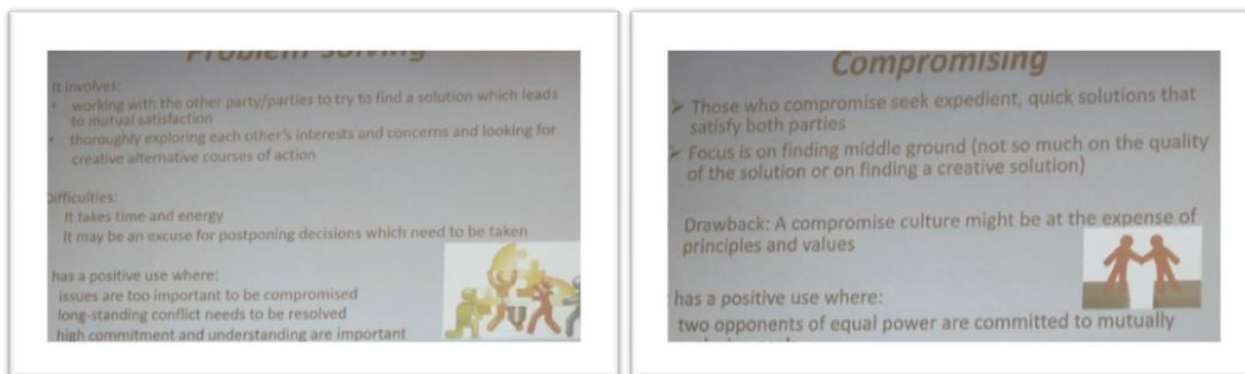
GESTIONAREA CONFLICTELOR

Inspector școlar prof. Liliana MUSCINĂ

Inspectoratul Școlar Județean Constanța

Cursul de formare pentru profesori „Educational Management & School Leadership”, susținut de Centrul Educațional „Areadne Lifelong Learning Centre”, a abordat multiple teme din domeniul managementului educațional. În cadrul cursului au fost dezbătute subiecte de actualitate, probleme concrete cu care se confruntă managerii școlilor. O importanță deosebită a fost acordată subiectului referitor la gestionarea conflictelor.

Situațiile conflictuale sunt realități cotidiene în orice tip de organizație, iar analizarea și gestionarea acestora își pun amprenta asupra performanțelor individuale și organizaționale. Conflictele nu sunt ușor de controlat, iar soluționarea lor necesită o abilitate deosebită, pentru managerul unei școli. Managerii școlari petrec mare parte din timpul lor pentru medierea conflictelor. În acest sens anticiparea, identificarea conflictelor trebuie să constituie primii pași ai unui management al conflictelor eficient. Prin nerezolvare, un conflict poate degenera în criză, aceasta poate fi efectul unei acumulări tensionale, generatoare de stres. Se impune nu numai rezolvarea situațiilor de criză, cât, mai ales, prevenirea acestora.



Pe parcursul cursului am încercat să facem o diagnoză stărilor conflictuale, a surselor de conflict ce ar putea explica anumite fenomene care au loc în unele școli – având în vedere că eram prezenți profesori din Italia, Belgia, România, a fost interesant schimbul de opinii. De exemplu: climatul de muncă nesatisfăcător, cu o puternică încărcătură conflictuală între colegii

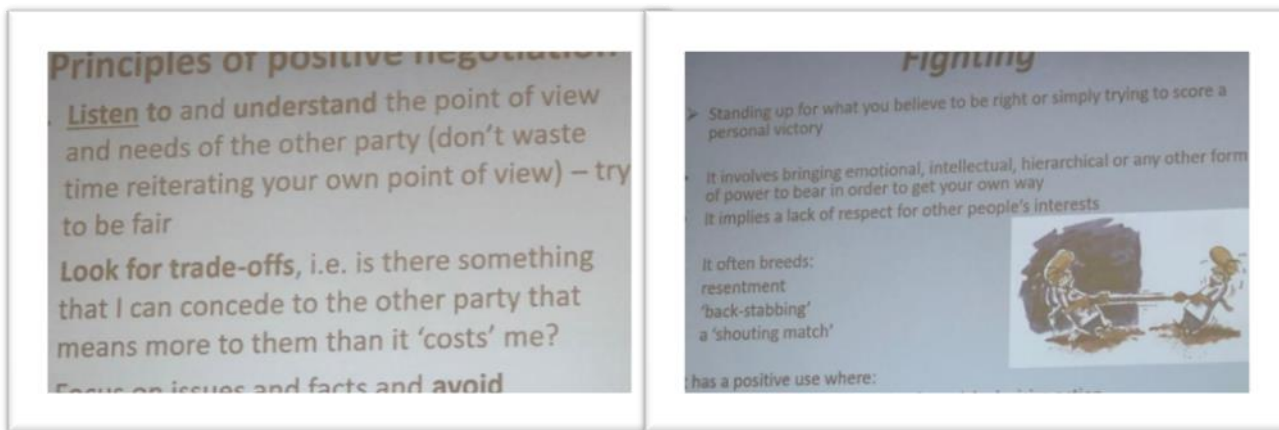
de catedră, sentimentele că șansele de promovare în carieră lipsesc - de aici dezinteres în angajarea în sarcini a unora dintre cadrele didactice, instrucțiuni neclare sau contradictorii, lipsa condițiilor pentru perfecționare, conduc la dezinteres pentru activitatea didactică, pentru participarea la cursuri de perfecționare, la fluctuație de personal, etc.

Au fost discuții lungi pe tema influenței stilului managerial asupra modului de management al conflictului. Am fost cu toți de acord că pentru a gestiona eficient starea conflictuală este necesară diminuarea caracterului autocratic al conducerii școlii și transformarea managerului în lider democratic preocupat de starea de bine din școală, pentru



creșterea gradului de responsabilitate în rezolvarea sarcinilor și de comunicare și cooperare, de motivare a profesorilor.

Tipul de conducător al unei organizații școlare determină ansamblul comportamentelor emoționale, sociale și cognitive ale membrilor organizației. Dacă conducerea este autoritară climatul socioafectiv este nefavorabil, coeziunea este slabă, iar tensiunile interne favorizează crearea subgrupurilor, comportamentele dominante fiind fie cele apatice, fie cele agresive. Dacă conducerea este democratică climatul socioafectiv pozitiv permite membrilor să-și exprime cu încredere nemulțumirile față de manager și punctele de vedere proprii. Dacă vorbim despre o conducere permisivă climatul este asemănător celui din grupurile autoritare, conducând la comportamente agresive față de ceilalți.



A urmat o altă activitate pe perechi, de data aceasta, pentru a identifica acțiuni care trebuiesc întreprinse pentru rezolvarea conflictelor. Majoritatea răspunsurilor au fost că rezolvarea conflictelor presupune din partea managerului: ascultarea, receptarea părerilor exprimate de cei în conflict, apelând la empatie pentru a le înțelege; identificarea motivului real, generator al stărilor de tensiune; analiza comparativă, cu obiectivitate, a variantelor expuse; găsirea punctelor comune pozitive, pentru a fi utilizate ca puncte de plecare în construirea soluțiilor. Se mai poate apela la discuția individuală, cu fiecare parte, pentru a completa informațiile cauzale; sugerarea punerii în situația celuilalt; discuția la nivelul grupului, ca studiu de caz.

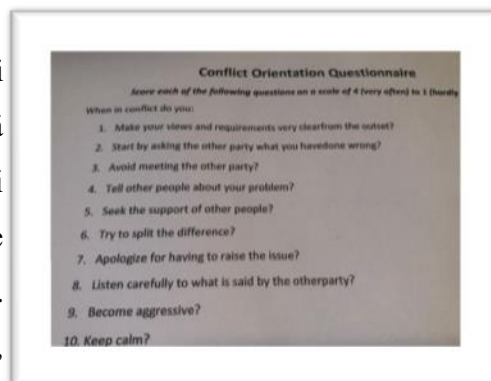
După ce am completat, pe grupe, un chestionar pentru determinarea stilurilor de management al conflictului, împreună cu formatorul am ajuns la concluzia că cel mai eficient

Avoiding Question Score	Smoothing Question Score	Fighting Question Score	Compromising Question Score	Problem-solving Question Score
3 - 1	2 - 5	1 - 3	6 - 5	8 - 4
4 - 2	7 - 2	5 - 2	13 - 2	10 - 5
17 - 2	12 - 5	9 - 1	16 - 5	11 - 1
19 - 1	18 - 3	14 - 4	21 - 5	15 - 5
23 - 5	22 - 5	21 - 2	25 - 3	20 - 3
Total (5)	Total (14)	Total (12)	Total (11)	Total (13)

stil este colaborarea. Au fost prezentate cinci stiluri de management al conflictului: evitarea, competiția, compromisul, acomodarea și colaborarea. S-a detaliat, prin studii de caz, colaborarea. În acest sens, pentru a rezolva un conflict este necesar ca mai întâi să îl înțelegem și să enunțăm problema în termeni clari, simpli și neutri. Bineînțeles că este necesar să identificăm părțile implicate, excluzând toate celelalte persoane din discuții și din demersul de rezolvare. Cu atenție vom analiza conflictul, faptele, nevoile, sentimentele pozitive și negative. Nu trebuie neglijat

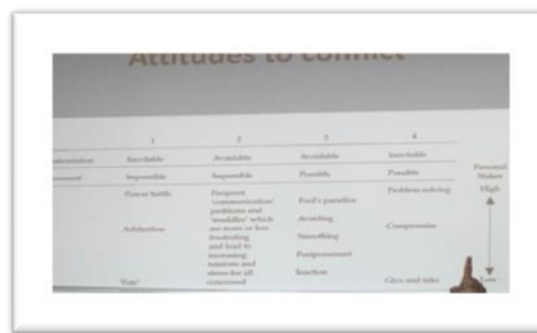
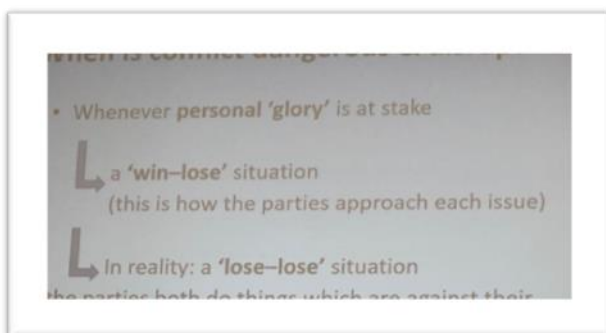
nimic din ceea ce ar ascunde altceva profund sau neexprimat.

După analiza atentă urmează generarea de idei pentru rezolvarea conflictului, de maximă importanță fiind participarea ambelor părți. Pentru a alege cea mai bună soluție este necesară negocierea, care să asigure câștigul și nicio parte implicată să nu aibă îndoieli. Planul de acțiune elaborat, se va aplica cu rigurozitate, iar partenerii vor verifica, din când în când, respectarea lui. Progresul înregistrat, în comparație cu situația inițială, este dovada rezolvării conflictului.



În soluționarea unui conflict este necesar să se țină cont de interesele tuturor celor implicați și la final toți să trăiască sentimentul că soluția adoptată este cea mai bună pentru ei.

Comunicarea pentru eliminarea conflictelor se va face exclusiv între cei implicați și fără prezența terților. Managerul trebuie să aibă în vedere să nu producă „învinși” sau „învingători”.



Rezolvarea conflictelor trebuie făcută astfel încât toate părțile să iasă din situație cu un sentiment pozitiv, cu un rezultat de compromis acceptabil și constructiv. Soluția nu trebuie impusă, pentru aceasta conducerea trebuie exercitată mai mult prin influență, decât prin autoritate. Exercițarea influenței este un proces, nu o acțiune punctuală.

Formatorul ne-a adresat provocarea de a caracteriza conflictul. Majoritatea caracteristicilor au fost negative. Cu ajutorul discuțiilor ghidate (pe care le voi folosi mai des în procesul de predare, de acum înainte) am descoperit și „fața bună” a conflictului. Deși în general, conflictului i se atribuie o semnificație negativă, un anumit nivel al conflictului este benefic pentru îmbunătățirea performanței organizației. Conflictul generează schimbarea ori de

câte ori decartul dintre realitate și așteptări depășește un anumit nivel. Pentru rezolvarea problemelor există și se aplică tehnici de stimulare a conflictului pentru a genera o arie cât mai vastă de soluții și pentru a alege soluția optimă. Pe de altă parte, cunoașterea mecanismelor care declanșează și dezvoltă conflictele distructive poate duce la reducerea lor sau la reducerea frecvenței de apariție a acestora. Mai mult de o jumătate din rezultatele slabe ale unei organizații pot fi explicate prin relațiile tensionate dintre angajați, iar acest lucru este aplicabil și în școală. Evitarea escaladării conflictului are însă consecințe benefice în ceea ce privește rezolvarea sarcinilor: deciziile luate în timpul unui conflict sunt întotdeauna mai puțin productive decât cele luate în cadrul cooperării; soluțiile celui mai bun din grup sunt totdeauna mai slabe decât soluțiile grupului elaborate prin cooperare.



Consider că acest curs m-a ajutat, în mod real, în vederea dezvoltării competențelor manageriale. Faptul că programul de formare a fost susținut în limba engleză a condus la creșterea competențelor lingvistice, exersând și aprofundând. A fost o experiență deosebită care mă motivează să recomand tuturor să scrie și să participe cu încredere la proiectele Erasmus.



EDUCATIONAL MANAGEMENT & SCHOOL LEADERSHIP

Prof. Roxana Elena CREȚU

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Maria Montessori"

În perioada 22 – 28 august am avut oportunitatea de a participa la cursul de formare *Educational management & school leadership* care s-a desfășurat în Kalamata, Grecia. Instituția organizatoare a fost *Areadne Lifelong Learning Centre* și alături de echipa de profesori din România la curs au participat și profesori din Italia și Belgia. Cursul este parte a proiectului „*Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării*”, proiect cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene.



Scopul principal al cursului a fost familiarizarea profesorilor cu probleme de management educațional eficient pentru a fi capabili să creeze un mediu de învățare optim, prin ajustarea predării la nevoile individuale, cognitive și emoționale ale elevilor.

Obiectivele cursului au urmărit familiarizarea cu domeniul managementului educațional european, dezvoltarea abilităților de gestionare a crizelor în educație și luarea deciziilor, rezolvarea eficientă a situațiilor conflictuale ce pot să apară în mediul școlar.

Temele abordate în cadrul cursului au fost: Management educațional eficient; Gestionarea conflictelor la nivelul școlii – studii de caz; Gestionarea de sine/gestionarea

stresului; Criterii de selecție a directorilor în diferite țări europene; Tehnologia și managementul școlar; Interculturalitate și multiculturalitate în context european.

Activitățile desfășurate au fost foarte bine planificate și organizate de către formator, au fost variate, complexe și atractive, iar modul de desfășurare a încurajat schimburile interactive și exprimarea liberă a opiniilor. Ca și metode folosite pot aminti ateliere de lucru, seminarii pe diferite teme, activități practice, prezentarea de studii de caz și soluționarea acestora.



Dintre rezultatele participării la acest curs pot aminti: Dezvoltarea unor competențe specifice, asociate statutului de manager educațional – modele europene de management școlar și leadership; Responsabilizarea managerului cu privire la necesitatea elaborării și derulării unor programe de formare în rezonanță cu nevoile de dezvoltare identificate la nivelul organizației pe care o conduce; Dezvoltarea comunicării cu mediul social și cu mediul școlar; Asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței activității cadrelor didactice, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități; Consolidarea corpului de profesioniști activi în zona managementului educațional la standarde europene.

Participarea la acest curs mi – a permis cunoașterea mai multor tipuri de management

educațional european și problemele cu care se confruntă, stabilirea de relații în vederea unor colaborări viitoare, mi-a dat posibilitatea de îmbunătățire a competențelor lingvistice, a cunoștințelor culturale și istorice, iar toate acestea vor contribui la dezvoltarea mea profesională și personală.

După finalizarea cursului fiecare participant a primit un certificat de participare cu 10 credite ECVET și Certificatul Europass care atestă *competențele profesionale* dobândite în cadrul stagiului precum și *competențele lingvistice și socioculturale*.

Recomand tuturor parcurgerea unui program de formare în cadrul programului Erasmus +.

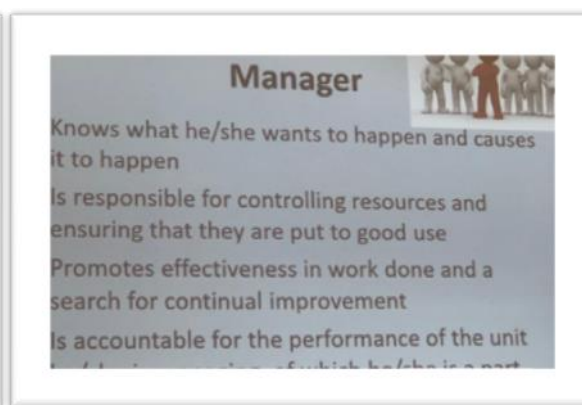
MANAGEMENT EDUCAȚIONAL

Prof. Mihaela UDREA

Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța

Proiectul ”Teacher competences in an era of change” aprobat în anul 2019, are drept scop creșterea calității serviciilor educaționale prin dezvoltarea competențelor profesionale și personale ale personalului didactic, prin cursuri finanțate de Programul Erasmus+. Cursul de formare pentru profesori „Educational Management & School Leadership”, susținut de Centrul Educațional „Areadne Lifelong Learning Centre”, a abordat teme din domeniul managementului educațional: abordarea deciziilor și gestionarea crizelor în educație, tratarea eficientă a problemelor de comportament la școală, modele de stil de management, tipuri de leadership în administrația școlară: directorul eficient, luarea deciziilor, repere ale școlilor eficiente. Au participat profesori din Germania, Estonia, Belgia, Italia, Portugalia și grupul nostru minunat din România.

Tema centrală a cursului a fost managementul educațional prezentat ca știință și ca artă a conducerii. Managementul este considerat știință, pentru că are: domeniu propriu, metode de cercetare, legi și principii, limbaj și specialiști în domeniu. Ne-a fost evidențiată nevoia de cultură managerială, de profesionalizare managerială, de abordare interdisciplinară a teoriei și practicii manageriale, de considerare și ca știință și ca artă, măiestrie. Managementul este știința și arta de a folosi capitalul propriu, potențialul uman, financiar, mijloacele materiale și de a îndruma oameni cu funcții și specializări diferite pentru a atinge un obiectiv comun.



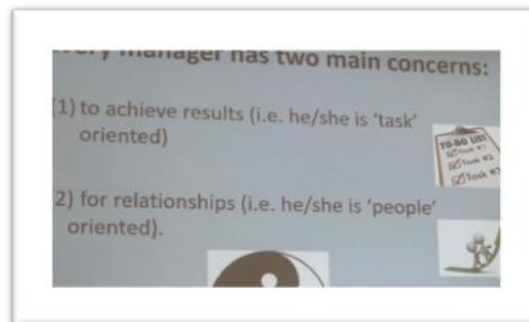
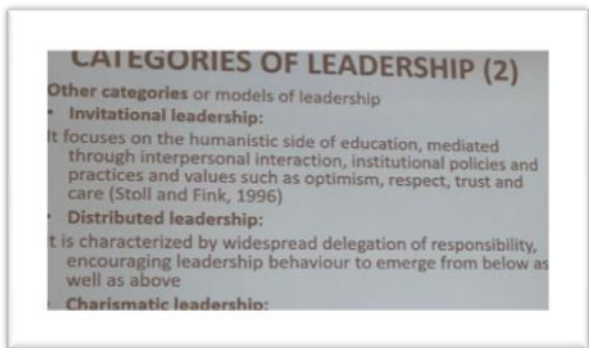
Performanțele unei organizații sunt determinate de stilul de manager practicat de cel care o conduce. Stilul reprezintă un comportament distinctiv sau caracteristic, o metodă particulară de a acționa, un tipar sau o cale preferată de a face ceva, care rămâne virtual aceeași pentru o lungă perioadă de timp. Au fost prezentate stiluri manageriale, stiluri de leadership și stiluri decizionale. Stilul de management constă în modul de utilizare a cunoștințelor, calităților și aptitudinilor în relațiile cu subordonații și derularea efectivă a proceselor de muncă. Variabilele în funcție de care se fac departajările între stilurile manageriale sunt determinate și de modul în care sunt luate deciziile. Dintre factorii determinanți pentru stabilirea stilului de conducere aș putea enumera: sistemul de valori, înclinația spre activitatea de conducere, încrederea în subordonați, promptitudinea în asumarea responsabilității în luarea deciziilor, înțelegerea și interiorizarea scopurilor organizaționale, relațiile liderului cu grupul și organizația, abilitatea de a lucra cu alți oameni, abilitatea de a negocia și a duce tratative.

MANAGEMENT STYLE MODELS (3)					
ASSERTIVE	SOLICITOUS	MOTIVATIONAL /PROBLEM SOLVING	PASSIVE BEHAVIOUR	POLITICAL BEHAVIOUR	ADMINISTRATIVE
wants things done his /her way	cares about people	agrees goals and expects achievement	does no more than is required	is very concerned about status	goes 'by the book'
'decides' rather than 'listens'	wants to be liked	monitors performance against goals	resists change	is quick to criticize	maintains existing system
doesn't worry too much about failure	avoids open conflict—smooths and resolves	helps staff members to find solutions to error	becomes 'slack' if not checked	draws attention to the faults of others	is conscientious rather than creative

Un interes deosebit, în cadrul cursului, a fost acordat criteriilor de clasificare a stilurilor de management. Au fost enumerate următoarele criterii de clasificare a stilurilor manageriale: atitudinea față de responsabilități; autoritatea exercitată de către conducător; preocuparea pentru oameni și eficiență; tipuri de motivare, caracteristicile comunicării, natura cooperării; modul de adoptare a deciziilor.

În funcție de modul de manifestare a autorității manageriale au fost identificate trei stiluri de management: autoritar, democrat și permisiv.

Stilul autoritar cuprinde managerii care refuză să accepte participarea subordonaților la inițierea de acțiuni propria pentru exercitarea managementului. Aceștia stabilesc obiectivele unității și mijloacelor de realizare a lor, acordă încredere nelimitată măsurilor organizatorice pentru realizarea obiectivelor fixate.

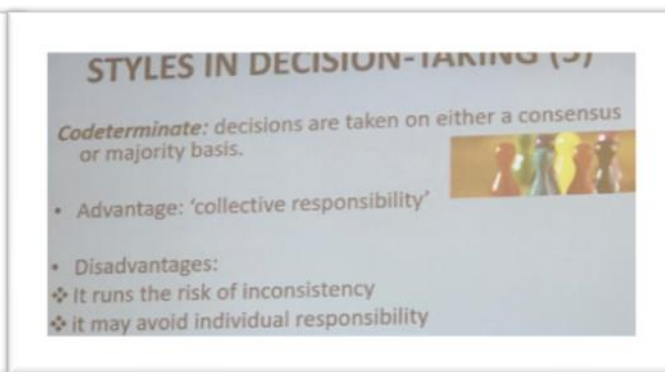
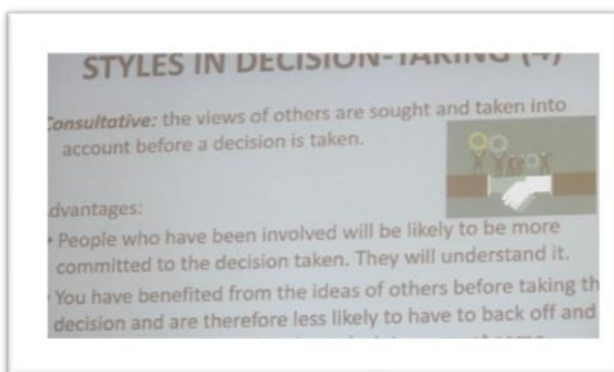


S-a atras atenția că acest stil va produce rezistență neexprimată a subordonaților, minimalizează inițiativa lor de a găsi rezolvarea sarcinilor primite, limitează dezvoltarea profesională a subordonaților și chiar va reduce randamentul lor, din teamă de a nu greși.

Stilul democrat caracterizează managerii care motivează participarea colaboratorilor și a subordonaților la activitatea de management. Practicând un astfel de mod de exercitare a autorității, managerii își pot forma o imagine clară asupra activității proprii și o evaluare corectă a activității subordonaților. Acest stil managerial reduce numărul conflictelor, implică participarea activă a subordonaților în rezolvarea sarcinilor. Însă nu se constată o creștere extraordinară a randamentului și a calității, în lipsa managerului.

Stilului permisiv îi este caracteristică lipsa intervenției în coordonarea subordonaților. Acest stil managerial generează un moral scăzut al subordonaților care se simt lipsiți de sprijin în realizarea sarcinilor, mai ales cele cu elemente de noutate. Un astfel de manager nu intervine în relațiile conflictuale, amână luarea deciziilor, nu are inițiativă, acționează când este constrâns.

De cele mai multe ori nu se întâlnesc forme pure ale acestor tipuri, ci forme intermediare, mai apropiate sau mai îndepărtate de acestea.



Un manager eficient nu încearcă să rezolve toate problemele ci sunt gata să delege altora responsabilitatea luării unor decizii. Eficacitatea unei decizii este evidențiată de calitatea deciziei și de atașamentul celor care trebuie să o implementeze. Calitatea deciziei constă în modul în care se desfășoară procesul de luare a deciziilor, dar gradul de implicare a celor care trebuie să o implementeze este vital pentru succesul procesului decizional. Pașii pe care un manager îi urmează în luarea deciziilor sunt: identificarea problemei, generarea de soluții alternative, selectarea alternativei optime, implementarea soluției alese, monitorizarea și evaluarea.

În cadrul cursului ne-au fost prezentate trei strategii de luare a unei decizii în cadrul unei organizații: strategii de optimizare (decizii luate pe baze rationale, există un grad maxim de certitudine că scopul și obiectivele stabilite vor fi atinse, fără a se ține seama de consecințele psihologice), strategii de satisfacere (o decizie poate rezolva o problemă, iar rezolvarea acestei probleme poate fi premisa adoptării unei decizii în rezolvarea altor probleme), strategia comparațiilor succesive limitate (propune „metoda pașilor mici” mai ales când problema supusă rezolvării are un grad ridicat de complexitate iar gradul de certitudine asupra evoluției ulterioare este redus).

La final, împreună cu formatorul, am ajuns la concluzia că în mod ideal un manager ar trebui să adopte un stil de conducere în funcție de circumstanțe. Flexibilitatea modului de conducere este calitatea managerului de succes. Cunoașterea stilurilor de conducere, din diferite perspective, este necesară pentru un manager pentru că îi permite să își cunoască punctele slabe dar și punctele forte și, în același timp, să înțeleagă comportamentul subordonaților.

Consider că toate informațiile primite în cadrul acestui curs mă vor ajuta să mă dezvolt personal și profesional prin dezvoltarea competențelor în context internațional. Am avut șansa ca trainerul să vorbească limba engleză britanică și am avut ocazia să-mi exersez cunoștințele și să îmi îmbunătățesc competențele lingvistice.

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ȘI LEADERSHIP ÎN CONTEXT EUROPEAN

Prof. Magdalena-Maria BOLDAȘU

Școala Gimnazială Nr.1 Peștera

Școala Gimnazială Nr.1 Peștera a participat la Proiectul Erasmus+ „Teachers competences in an era of change” KA101 în cadrul unui consorțiu coordonat de Inspectoratul Școlar Județean Constanța, alături de alte unități de învățământ din județ: *Școala Gimnazială ”Viceamiral Ioan Murgescu” Valu lui Traian, Școala Gimnazială Nr.40 ”Aurel Vlaicu” Constanța, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Delfinul” Constanța și Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Maria Montessori” Constanța.*

Munca unei echipe de specialiști în proiectele educaționale desfășurate la nivel național și internațional a avut loc în perioada 01.09.2019 – 31.12.2021, cu sprijinul permanent oferit de reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Constanța. Acest proiect și-a propus să răspundă diversității umane, inclusiv în ceea ce privește dizabilitatea, prin eliminarea barierelor care împiedică sau limitează integrarea, participarea efectivă și responsabilă a persoanelor cu dizabilități la viața socială, îmbunătățind dezvoltarea unor competențe la cadrele didactice prin activitățile practic-aplicative derulate de elevii cu CES și schimbarea mentalității, propunând o nouă abordare a tănărului cu nevoi educaționale speciale.

”Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării”, KA 101, Erasmus+ a fost structurat pe trei cursuri de formare a cadrelor didactice implicate în proiect:

1. **”Towards The Inclusive Classroom”**, perioada 09.02.2020 –15.02.2020, organizația de formare - ”Areadne Lifelong Learning”, Kalamata, Grecia;
2. **”Innovative Skills in ICT through collaborative and project based Teaching and Learning”**, perioada 22.08.2021–28.08.2021, organizația de formare – ”Cervantes Training”, Alcalá de Henares, Madrid, Spania;
3. **”Educational Management&School Leadership”**, perioada de desfășurare 22.08.2021–28.08.2021, organizația de formare - ”Areadne Lifelong Learning”, Kalamata, Grecia.

Am răspuns cu entuziasm propunerii de a participa la proiectul inițiat, alături de alte

instituții de învățământ din cadrul consorțiului, în calitate de beneficiar, fiind convinsă de imensa oportunitate oferită pentru a învăța lucruri noi, pentru a stabili relații cu parteneri educaționali la nivel inrenațional și pentru a identifica modalitățile de abordare a diferitelor situații manageriale.

Personal, am participat la cursul de formare ”Educational Management&School Leadership”, desfășurat la Kalamata, Grecia, unde am avut ocazia să cunosc cadre didactice din diferite țări: Belgia, Italia, Grecia. În cadrul cursului am aprofundat ce reprezintă managementul educațional și leadership-ul în viziunea europeană și am descoperit punctele comune ale strategiilor educaționale, dar și metodele abordate pentru a performa.



Managementul educațional poate fi privit ca o acțiune ce include un ansamblu de norme, funcții și metode de conducere orientate spre obținerea succesului în educație. Acesta se bazează pe conducere, coordonare, comunicare, îndrumare, supervizare, decizie, inovare.

Conducerea implică comunicarea sarcinilor către echipa de lucru și motivarea sarcinilor.

Organizarea reprezintă planificarea muncii prin valorificarea resurselor umane, didactice și financiare. Deși este de preferat ca managerul să fie și lider, trebuie înțeles că cele două cuvinte sunt definite diferit. Managerul este persoana care atinge obiectivele prin

planificare și organizare, pe când liderul este persoana care are capacitatea de a determina oamenii să acționeze. Împreună am stabilit că există puțini manageri care sunt și lideri, dar am evidențiat și modalitățile prin care un manager poate dobândi calități de lider: empatia, inspirația, pasiunea, inovarea, curajul, descoperirea potențialului celorlalți și valorizarea echipei.

Comunicarea presupune realizarea obiectivelor în măsura modului în care se face distribuirea informației și analizarea ei.

Îndrumarea este calitatea de a călăuzi, dirija activitatea educațională.

Pentru a avea un învățământ de calitate în instituția pe care o coordonăm, cu personal pregătit la standarde de competență profesională și etică, este nevoie de supervizare. Sistemul educațional prevede pentru toate țările cu ai căror reprezentanți am discutat pe parcursul orelor de curs, activități de perfecționare a cadrelor didactice prin diverse programe de specialitate. Astfel am descoperit că pentru a avea un învățământ de calitate este necesară participarea profesorilor la aceste cursuri de formare, adaptarea cunoștințelor și activităților practice la realitatea zilnică. Au fost evidențiate metodele utilizate odată cu venirea pandemiei și trecerea la predarea on-line, fiecare dintre participanți realizând o prezentare a acestora, a problemelor întâmpinate și a modalităților utilizate pentru realizarea obiectivelor educaționale propuse. Și aici am descoperit similități în metodele și procedeele utilizate dar și în soluționarea problemelor, cele din urmă fiind depășite prin comunicare, adaptarea cadrelor didactice la tot ceea ce înseamnă platforme educaționale, utilizarea aplicațiilor on-line, transmiterea eficientă a informației către elevi, implicarea părinților și mai ales prin susținerea educației din punct de vedere al investițiilor realizate la nivel național.





Un manager educațional implică în luarea deciziilor întreaga echipă, responsabilizând cadrele didactice în scopul eficientizării rezultatului procesului educațional.

Inovarea evidențiază determinarea fiecărui profesor în a deveni un creator de modele, de proiecte, de metode, toate având ca scop atingerea nevoilor și așteptărilor celor implicați: educatori și educabili.

Urmărind toate aceste elemente pe parcursul desfășurării cursului am reușit prin comunicare, colaborare, prin raportarea la exemple practice, la situațiile problemă create, să descoperim plusurile, modalitățile optime necesare unui parcurs educațional performant.



Colegii mei au oferit exemple de bune practici din unitățile de învățământ pe care le coordonează, au evidențiat elemente de inovație și adaptare permanentă a activității educaționale la cerințele actuale, au prezentat acțiuni concrete realizate la nivelul organizațiilor și am fost plăcut surprinși să realizăm că acestea sunt asemănătoare cu cele prezentate de colegii europeni.

Raportându-ne la această experiență, înțelegem necesitatea reformei în educație, schimbarea legislației conform normelor europene, importanța investiției în educație și

implicarea profesorilor în cât mai multe proiecte Erasmus+, pentru împărtășirea experiențelor, descoperirea informațiilor noi, abordărilor de succes din Europa, a modalităților de aplicare și susținere în România, stabilirea relațiilor de colaborare cu parteneri educaționali din alte țări, profesioniști implicați în dezvoltarea și susținerea educației la înalte standarde.

EXPERIENȚE PROFESIONALE ÎN KALAMATA

Prof. Monica PODOREANU

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Proiectele europene reprezintă o oportunitate atât pentru dascăli cât și pentru elevi de a lua contact cu participanții la educație din alte sisteme, de a face schimburi interculturale, de a vizita, de a privi prin ochii celuilalt.

În vara anului 2021, în perioada 22-28 august, am avut oportunitatea de a participa la o mobilitate în cadrul unui proiect Erasmus, împreună cu colegi din câteva școli constănțene (ISJ, Școala 43, Școala Peștera, CȘEI Montessori, CȘEI Albatros). În cadrul acestei mobilități am beneficiat de un curs de formare profesională în cadrul proiectului „Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării” curs care s-a numit „Educational Management & School Leadership”. Cursul s-a desfășurat în localitatea Kalamata, un mic oraș de pe malul mării din sudul Greciei. Acesta a avut loc la Centrul de formare Areadne Lifelong Learning.

Pentru mine acest curs a fost o oportunitate atât pentru învățare cât și pentru schimb de experiență. Participarea la activitățile proiectului de mobilitate Erasmus a fost pentru mine una unică, de o complexitate deosebită.



Obiectivele cursului de formare au vizat tema leadership-ului și managementului școlar, cu accent pus pe incluziunea școlară. Principala formă de organizare a cursului a fost

dezbateră privind factorii ce contribuie la realizarea unui management eficient în domeniul educației incluzive și nu numai, însoțită adesea de studii de caz.

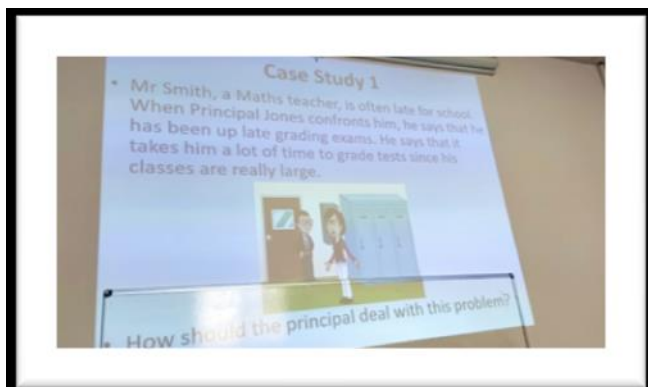


Au fost prezentate abordările strategice în comunicare, precum și etapele de realizare a strategiei de comunicare cu factorii implicați în educație. Am consolidat multe cunoștințe legate de responsabilitățile pe care trebuie să le aibă un leader într-o instituție școlară, precum și competențele necesare unui lider pentru dezvoltarea și implementarea unui leadership



inovator.

Am descoperit modalități multiple ce pot fi folosite în gestionarea eficientă a conflictelor și a timpului de muncă.



Politicile și procedurile educaționale au vizat, de asemenea, tematica dezbaterilor zilnice și nu în ultimul rând identificarea factorilor de stres la locul de muncă și modalitățile de eliminare a acestora.



Fiecare cursant a împărtășit celorlalți din experiența sa profesională, a descris politicile educaționale ale sistemului de educație din propria țară, și modul în care sunt aplicate de procedurile organizaționale, astfel fiind stimulată dorința de cunoaștere a celorlalte țări și nu în ultimul rând de socializare în limba engleză. Pe parcursul celor 5 zile, profesorii din școlile participante, au demonstrat că sunt inovativi, au avut la rândul lor oportunitatea de dezvoltare personală, au făcut schimb de experiențe și transfer de bune practici.



În urma acestei mobilități am înțeles în ce constă succesul unei organizații, ce înseamnă un manager bun care știe să planifice strategic un program de dezvoltare a organizației pe domeniul incluziunii școlare, o echipă bine pregătită, o echipă care știe să implementeze metode noi, moderne, astfel încât să contribuie la creșterea capacității școlare, să reușescă să creeze un mediu educațional de calitate și diversificat, prin abordări care vor conduce la creșterea motivației și implicarea elevilor în propria formare.

STUDII DE CAZ

Prof. Ionuț RĂGUȘILĂ

Școala Gimnazială Nr. 43 „Ferdinand” Constanța

La sfârșitul verii 2021, între 22 și 28 august am participat împreună cu mai mulți colegi la cursul „Educational Management & School Leadership”, desfășurat în cadrul Proiectului Erasmus, la Kalamata, în Grecia și susținut de Centrul Educațional „Areadne Lifelong Learning Centre”.

Dintre multele teme abordate, legate de strategiile didactice utilizate în activitățile didactice on-line și nu numai, resursele educaționale deschise, platformele educaționale utilizate, competențele pe care trebuie să le aibă un manager, dar și un lider, mai ales într-o epocă a schimbării, ceea ce mi-a plăcut cel mai mult a fost munca în echipă alături de colegii din România, dar și din Italia și Belgia, pentru găsirea unor soluții referitoare la unele probleme ce se pot ivi în școli, prezentate sub forma unor studii de caz.



Un prim caz discutat l-a avut în vedere pe domnul Smith, profesor de matematică, ce adesea întârzie la școală. Confruntat de doamna director Jones, domnul Smith se scuză că are dificultăți legate de corectarea lucrărilor date unor clase numeroase. Ni se cerea să ne punem în situația doamnei director și să găsim o soluție pentru problemele domnului profesor de matematică.

Ne-am gândit că cel mai bine ar fi ca doamna director, împreună cu domnul profesor de matematică să găsească o soluție împreună deoarece ambii fac parte din aceeași școală, doresc bunul mers al acesteia. De asemenea, doamna director trebuie să aibă un comportament motivațional, de empatie, înțelegere a problemelor cu care se confruntă profesorul de matematică. Am considerat că doamna director trebuie să aibă o discuție cu domnul Smith prin care să îl ajute să își planifice mai bine timpul acordat unor activități legate de școală, dar să-și acorde, totodată, și momente de relaxare, în care să uite de stress-ul provocat de multele sarcini de la locul de muncă. În același timp, doamna director trebuie să îl îndrume pe domnul Smith să ceară ajutor atunci când consideră că este depășit pentru moment de o situație. În acest sens, cel mai bine ar fi ca domnul Smith să corecteze testele elevilor împreună cu alți profesori de matematică din școala respectivă.

Soluția noastră a fost pe placul domnului formator al cursului. A apreciat că am ales calea prin care un director este empatic cu colegii săi, dornic de a-i motiva și ajuta, nu doar de a se purta pasiv sau pur administrativ.

Un al doilea studiu de caz ne-a prezentat-o pe Sarah Patrick, o elevă ce nu își face temele și care deranjează mereu orele. Doamna director îl invită pe tatăl lui Sarah la școală și îl informează despre problemă, însă tatăl Sarahei este surprins că aceasta nu se comportă astfel acasă. Domnul Patrick nu înțelege de ce nu a fost informat niciodată despre problemele fiicei sale. „Cum ar trebui să rezolve situația doamna director?” a fost întrebarea la care trebuia să găsim soluții.



Discuții avute cu colegii



Ilustrarea grafică a studiului de caz 2

Am considerat că cea mai bună soluție ar fi ca eleva să fie pusă sub observație pentru o perioadă, să fie supravegheată atât de către profesori, cât și de părinte. Sarah va trebui să fie

încurajată și apreciată pentru calitățile pe care le are, nu criticată mereu, să își facă temele, pe care tatăl ei să le verifice în prealabil. De asemenea, doamna director trebuie să îi recomande părintelui să își trimită fiica la un psiholog școlar pentru a rezolva problemele de comportament. O altă situație ce trebuie îmbunătățită este aceea a comunicării dintre coordonatorul clasei elevei și părinte, mai ales din moment ce domnul Patrick s-a arătat total surprins de comportamentul fiicei sale, declarând că nu a fost informat niciodată despre aceste probleme.

A treia situație discutată s-a referit la situația în care mai mulți profesori în vârstă nu folosesc metode și mijloace de învățare-evaluare centrate pe elev. Ni s-a cerut să găsim soluții pentru a-l ajuta pe director să rezolve această situație.

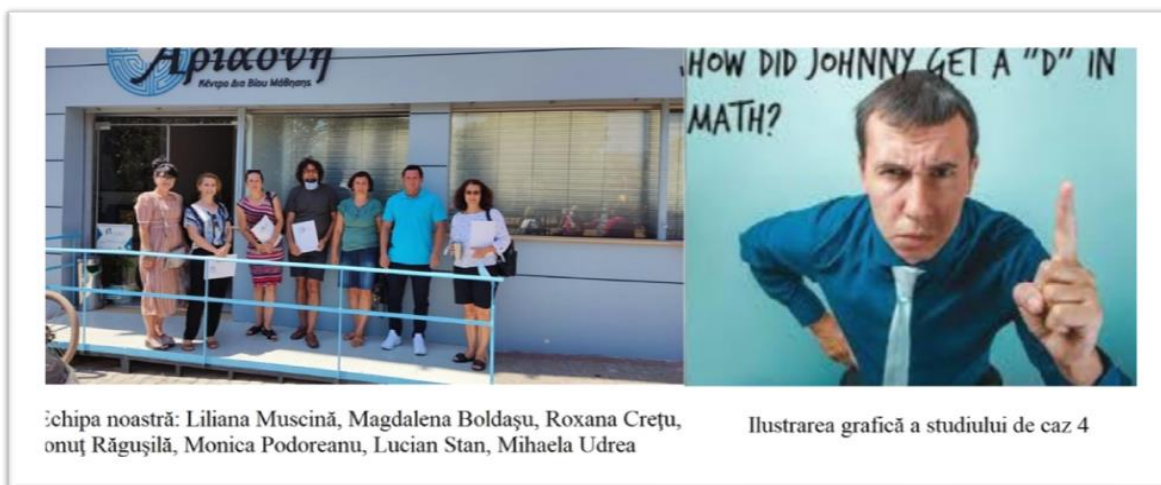


Din păcate, în contextul pandemic pe care îl traversăm cu toții, o astfel de situație, cu profesorii în vârstă ce nu doresc să își schimbe stilul de predare, să se adapteze vremurilor, a ieșit în evidență mult mai mult. Directorul unei școli care se confruntă cu asemenea probleme ar trebui să îi motiveze pe aceștia, să le explice că experiența lor este extrem de importantă și că la orice vârstă pot învăța tehnici noi, se pot adapta. Profesorii veterani pot învăța de la colegii mai tineri, se pot înscrie la cursuri de formare, pot fi autodidacți, ori pot solicita chiar sprijinul propriilor elevi, atunci când vine vorba despre calculatoare, digitalizare sau chiar joacă. Cel mai probabil, copiii s-ar arăta extrem de încântați și s-ar simți foarte apreciați știind că își pot ajuta proprii profesori, schimbând pentru o perioadă rolurile (profesor-elev). De asemenea, seniorii știu, cu siguranță, că învățarea este un proces ce se desfășoară pe tot parcursul vieții.

Un ultim studiu de caz s-a referit la părinții care vin să se plângă directorului, susținând

că proprii copii sunt tratați incorect de anumiți profesori. „Cum ar trebui să rezolve situația un director?” aceasta era întrebarea la care trebuia să găsim răspunsuri.

În astfel de situații, am considerat că cel mai bine este ca părintele să discute mai întâi cu profesorul în cauză, cel care este acuzat de un comportament incorect, apoi cu coordonatorul clasei și abia la sfârșit cu directorul. Dacă totuși se ajunge la director, părintele trebuie informat corect, cu dovezi concrete referitoare la activitatea elevului (testele acestuia, mărturiile colegilor, ale altor profesori, ale cadrului didactic în cauză). De asemenea, părintele trebuie să înțeleagă că elevii pot evidenția doar punctul lor de vedere, fără o prezentare de ansamblu a situației, că, de obicei, tendința părinților este aceea de a crede orice spune propriul copil, și că nu are mereu calificarea, studiile necesare pentru a analiza, evalua activitatea unui profesor. Totodată, directorul trebuie să fie imparțial, să cerceteze cu obiectivitate cele expuse de părintele nemulțumit. Un director înțelept nu se va certa cu părinții sau profesorii și nici nu îi va face pe aceștia să se simtă prost pentru faptele copiilor. Directorul trebuie să evite situațiile de genul „câștig sau pierdere” în rezolvarea problemelor abordate.



Țechipa noastră: Liliana Muscină, Magdalena Boldășu, Roxana Crețu, Onuț Răgușilă, Monica Podoreanu, Lucian Stan, Mihaela Udrea

Ilustrarea grafică a studiului de caz 4

Soluțiile oferite de cursanți la rezolvarea acestor studii de caz, dar și îndrumările, completările formatorului ne-au ajutat să înțelegem mai bine cum trebuie să abordeze un director diferite probleme apărute în școala lui: cu calmitate, cu emapție, înțelegere față de persoanele implicate, motivându-i pe aceștia să găsească cele mai bune situații pentru binele tuturor, al școlii, al elevilor, al profesorilor și al părinților, deoarece cu toții trecem prin momente de schimbare în procesul educațional. Consider că am avut de câștigat o experiență foarte mare prin participarea la acest curs Erasmus, îmbunătățindu-mi competențele de comunicare într-o limbă străină, dar și pe acelea de management.

KALAMATA, VĂZUTĂ PRIN OCHII MOBILITĂȚII ERASMUS+

Prof. Lucian STAN

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Albatros” Constanța

În perioada 22 – 28 August 2021, am participat la mobilitatea din cadrul proiectului ”**Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării**”, număr de referință 2019-1-RO01-KA101-061572, beneficiar Inspectoratul Școlar Județean Constanța.

În cadrul Proiectului Erasmus +, ”**Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării**”, a fost organizat cursul ”Educational Management & School Leadership”, care s-a desfășurat în Kalamata, Grecia, fiind organizat la Centrul Educațional ”**Areadne Lifelong Learning Centre**”.

Cursul, a avut ca scop principal dobândirea de competențe manageriale într-o epocă a schimbării. Obiectivele propuse prin proiectul Erasmus +(www.erasmusplus.ro) au fost:

1. Dezvoltarea personală, profesională și socială prin dezvoltarea de competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) într-un context internațional precum și recunoașterea acestor competențe.
2. Învățarea sau aprofundarea unor limbi străine (creșterea competențelor lingvistice).
3. Conștientizarea importanței și înțelegerea unor culturi și țări noi, dezvoltând astfel, sentimentul de apartenență la valorile europene și implicarea activă în comunitate.

Pentru a ajunge în Kalamata la data propusă pentru începerea cursului, am plecat împreună cu colegii participanți, încă din data de 21 August 2021. Astfel, am zburat cu avionul de pe aeroportul ”Otopeni”, până la Atena pe Aeroportul Internațional ”**Eleftherios Venizelos**”. De aici am fost preluați de un reprezentant al Centrului Educațional, iar cu ajutorul unui microbuz ne-am deplasat până în Kalamata.

Aflat la 238 de kilometri de Atena, Kalamata este al doilea oraș ca mărime din Peloponez, aflat în sudul Greciei, fiind capitala, dar și portul prefecturii Messinia.

Cu o populație de 60.000 locuitori (www.infad.eu), orașul Kalamata este situat pe țărmul Mării Ionice, spre centrul Golfului Messinia, delimitat în partea de Est de Muntele Taygetus, care separă Messinia de Laconia, capitala Spartei. Specifice acestei zone sunt plantațiile de măslini, unde se cultivă măslina Kalamata, o măslină neagră, al cărui nume

provine de la această zonă. Datele istorice menționează biserica cu hramul Fecioarei Maria, care a fost construită în perioada bizantină. Potrivit legendei, în biserică a fost păstrată o icoană cu hramul orașului. Locuitorii au denumit această icoană ”**KALOMATA**”, care se traduce ”*Ochi frumoși*”. Potrivit tradiției această poreclă a dat numele orașului, dar o literă a fost schimbată: litera greacă Omicron, a fost înlocuită cu Alpha (www.orangesmile.com).

În data de 21 August 2021, am ajuns în Kalamata, iar după ce ne-am cazat am organizat vizitarea orașului. Încă din prima zi am descoperit un oraș litoral grecesc, cu o lungă istorie și cu o climă mediteraneană. Ajungând în luna August am constatat că este o excelentă stațiune maritimă, cu o plajă împărțită între nisipul foarte fin și pietrișul care caracterizează plajele de la periferia munților.

Arhitectura clădirilor a fost adaptată climatului mediteranean prin culorile deschise folosite și prin terasele mari. Grădinile caselor au o vegetație mediteraneană, caracterizându-se prin plantațiile de lămâi, rodii, portocali și mandarini. Pe domeniul public este asigurat un sistem de irigații care se caracterizează printr-un sistem de picurătoare separat pentru fiecare pom.

În împrejurimile orașului există numeroase plantații de măslini, multe aflate chiar pe țărmul Mării Ionice. Orașul Kalamata este stațiunea maritimă în care marea se întâlnește cu muntele, iar plajele întinse pun la dispoziția localnicilor și turiștilor suficient spațiu de relaxare în zilele toride de vară.

Diminețile sunt dominate de o relaxare totală, iar serile răcoase devin animate de numărul mare de tavernes care încearcă să atragă cât mai mulți clienți. Mâncarea preferată care se regăsește la toate tavernesle aflate pe promenada stațiunii este souvlaki.

A doua zi, a fost organizată o întâlnire cu toți participanții la mobilitate. Astfel, am putut interacționa cu participanți din Polonia, Belgia, Germania, Spania, Cipru, Slovacia și Italia, dar și cu coordonatori mobilității din Grecia. Întâlnirea s-a caracterizat prin schimbul de impresii și prin dorința de a elabora și dezvolta parteneriate în cadrul proiectului Erasmus+. Chiar dacă am participat la aceeași întâlnire, participanții la mobilitate erau înscriși la diferite cursuri: Educație Incluzivă, Ghid de Turism și Management Educațional. Aici am aflat că vom participa la același curs împreună cu echipele din Italia și Belgia.

Luni, 23 August 2021, ne-am întâlnit cu toți participanții la mobilitate în centrul istoric al orașului, unde am fost întâmpinați de un ghid de turism, care cu farmecul specific populației

locale ne-a prezentat cele mai importante obiective istorice și rolul orașului Kalamata în declanșarea Mișcării de Independență față de Imperiul Otoman la 23 Martie 1821. Ne-a fost prezentată *Mănăstirea Kalograion*, considerat cel mai important reper din oraș. O mănăstire de călugărițe, renumite pentru meșteșugurile lor. Am vizitat muzeul unde sunt expuse războaiele de țesut. Turul orașului a continuat cu prezentarea și vizitarea celei mai vechi biserici din Kalamata, Agioi Apostoloi sau Biserica Sfinților Apostoli. Construită în secolul al XIII-lea, biserica este considerată punctul de plecare al mișcării de independență din toată Grecia împotriva Imperiului Otoman. Aici, liderii mișcării de independență au depus jurământul de eliberare a Greciei de sub expansionismul Imperiului Otoman. Magazinele și piețele vizitate în turul orașului istoric, ne-au ajutat să vedem Kalamata cum arăta cu sute de ani în urmă.

După turul orașului, am plecat spre sediul ”**Areadne Lifelong Learning Educational**”, unde am început primul curs despre management prin stabilirea obiectivelor de către coordonatorul cursului.

Următoarea zi, am participat la curs, în cadrul căruia au fost abordate mai multe teme, având ca subiect principal managementul: ”**Great Leaders/ Bad leaders**”, ”**Taking and Implementing Decisions**”, ”**Styles in decision – taking**”; ”**When is conflict valuable**”; ”**Principles of positive negotiation**”. La finalul zilei de curs am completat un chestionar denumit: ”**Conflict Orientation Questionnaire**” – Chestionar de orientare a conflictelor.

Ziua a continuat cu o plimbare prin oraș, luând contact cu atmosfera efervescentă de la taverne, care după ora 20.00, deveneau animate și neîncăpătoare.

În data de 25 August 2021, a fost organizată o excursie în orașul **Pylos**. În această excursie am fost însoțiți de ghidul de turism și de toți participanții la mobilitate. Traseul spre Pylos s-a realizat cu autocarul și s-a caracterizat prin prezența numeroaselor plantații de măslini. Ajunși la Pylos, ghidul ne-a prezentat Golful Navarino, unde la 20 Octombrie 1827 a avut loc bătălia navală dintre flota greacă, susținută de Regatul Unit, Franța și Imperiul Rus și flota Otomană susținută de Egipt, Algeria și Tunisia. Bătălia a avut loc la Navarino (azi Pylos) pe țărmul de Vest al Peninsulei Peloponez, în Marea Ionică. Confruntarea s-a încheiat cu victoria grecilor, care au reușit să izoleze întreaga flotă Otomană în Golful Navarino, după cum ne-a prezentat ghidul de turism.

Ulterior, am vizitat **PYLOS FORTRESS/NIOKASTION**, o fortăreață strategică cu ieșire directă la mare, de unde se putea observa în întregime Golful Navarino. Apoi, am vizitat

orașul Pylos, caracterizat prin culorile de alb și albastru folosite pentru arhitectura specifică și prin atmosfera de vară animată de localnicii care își făceau siesta la numeroasele taverne specifice.

Conform programului, ne-am deplasat și am vizitat METHONI CASTLE, un fort pe malul mării, format dintr-o cortină verticală simplă și turnuri la intervale regulate. Orașul Methoni, prefectura Messinia, provine încă din antichitate, devenind apoi oraș bizantin, aflându-se în perioada medievală sub autoritatea venețiană. Fortul construit, a suferit numeroase modificări adaptate perioadelor istorice. În secolul al XV-lea, castelul a suferit o serie de modificări și completări pentru a rezista la focul de artilerie, în timp ce lățimea zidurilor a fost mărită pentru a rezista impactului puternic al ghiulelor de tun, conform informațiilor oferite de panoul informativ de la intrarea în castel. Vara, interiorul castelului devine gazda numeroaselor piese de teatru sau spectacole care se susțin aici. Vegetația mediteraneană înconjoară aceste vestigii istorice, iar plaja de la Methoni se caracterizează prin nisipul fin, apa mării sărată și cristalină, iar portul prin prezența numeroaselor ambarcațiuni (veliere) care folosesc doar forța vântului.

După această incursiune istorică ne-am întors în Kalamata, dar de data aceasta pe altă rută, care ne-a condus pe malul Mării Ionice, ocolind plantațiile de măslini.

În dimineața următoare a fost organizat un curs de mișcare în aer liber, în parcul feroviar al orașului Kalamata, având ca scop oxigenarea, gestionarea stresului și pregătirea pentru o nouă zi pentru un actual sau viitor manager.

La finalul programului de relaxare, ne-am deplasat la sediul Areadne, unde formatorul ne-a prezentat mai multe studii de caz. Exemplu: *”Directorul a invitat profesorii veterani la o întâlnire. El a observat că acești profesori nu folosesc tehnici de învățare centrate pe elev în sălile lor de clasă. Cum îi poate convinge să se schimbe? Cum ar trebui să se ocupe Principalul de această problemă?”*. Studiul a fost urmat de discuții, interpretări și analize împreună cu colegii din Italia și Belgia.

Programul mobilității a continuat în data de 27 August 2021, când tematica cursului a continuat la sediul Areadne cu abordarea subiectului **”Selection Criteria of Secondary School Principals”** – Exemple de selecție a managerilor de învățământ preuniversitar în diferite state din Europa, dar și din afara Europei.

Cursul s-a încheiat în data de 28 August 2021 cu susținerea temei **”Organizations**

consist four interdependent elements”. În aceeași zi s-a desfășurat și festivitatea de finalizare a cursului, care s-a încheiat cu înmânarea diplomelor de participare și a schimbului de suveniruri.

Organizatorii au adăugat suvenirurile cu specific românesc, celorlalte produse tradiționale românești care se aflau deja în sediul Areadne.

După-amiază, după finalizarea cursului ne-am deplasat în Atena, având ca scop principal vizitarea obiectivelor istorice din capitala Greciei.

Obiectivul principal, ca orice turist sosit în Atena a fost vizitarea Acropolei (termenul provine din cuvintele grecești Akros - ridicat și Polis - oraș). Imediat după ce ne-am cazat, am plecat să vizităm obiectivele istorice. Din interacțiunea cu populația locală am aflat că termenul corect folosit pentru identificarea simbolului grecesc este Acropolis, care se află pe cel mai înalt punct al orașului, dominând întreaga zonă a capitalei Greciei.

Acropolis cuprinde vestigii antice care pot fi vizitate sau doar admirate de la mică distanță, deoarece multe dintre acestea se află într-un amplu proces de restaurare. Acropolis cuprinde Partenonul, Templul Atenei, Sanctuarul Zeiței Artemis și Templul Lui Dionysos.

La baza Acropolei ne-au întâmpinat cele două amfiteatre antice: Odeonul lui Herodes și Teatrul lui Dyonisos. Aici se pot desfășura spectacole de teatru, cu un program bine stabilit. Încă de la început am observat că pentru toate construcțiile de pe Acropolă s-a folosit marmură, cu o nuanță galbenă, care în lumina dogoritoare a soarelui primește o tentă aurie.

În imediata apropiere a Teatrului lui Dyonisos, începe orașul contemporan, cu numeroase taverne și terase stradale, cu magazine pline de suveniruri care ne fac să ne întoarcem în timp și să descoperim obiceiurile și tradițiile grecilor, implicați în viața Cetății. Apoi, ne-am îndreptat spre Piața Syntagma sau Piața Constituției, unde am regăsit Parlamentul Greciei și garda specifică. Piața Syntagma se află la intersecția mai multor artere stradale și subterane, aici fiind epicentrul activităților politice ale Greciei contemporane.

După vizitarea Pieței Syntagma, am mers și am vizitat parcul din Atena sau Grădinile Naționale din Atena, unde au fost aclimatizate peste 500 de specii de plante.

În după-amiaza zilei de 29 August 2021, ne-am luat ”La revedere”, de la Atena în dreptul ”Arcului lui Hadrian” și ne-am îndreptat spre aeroportul Internațional ”Eleftherios Venizelos”, de unde am decolat spre România, aterizând pe aeroportul Internațional ”Otopeni”, București.

Prin activitățile propuse, prin folosirea limbii engleze și prin interacțiunea cu participanți din diferite state ale Uniunii Europene putem afirma că obiectivele mobilității din Kalamata au fost atinse. Conștientizarea importanței și înțelegerea unor culturi și state noi, a dezvoltat sentimentul de apartenență la valorile europene.



Arhitectura în Kalamata



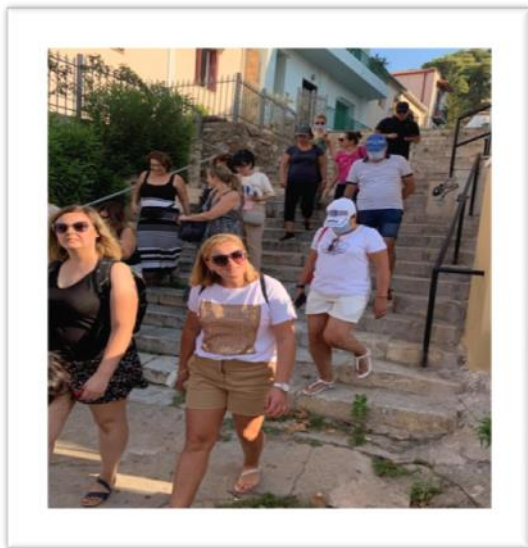
Vegetația mediteraneană din Kalamata

Prima întâlnire cu participanții la mobilitatea Erasmus+

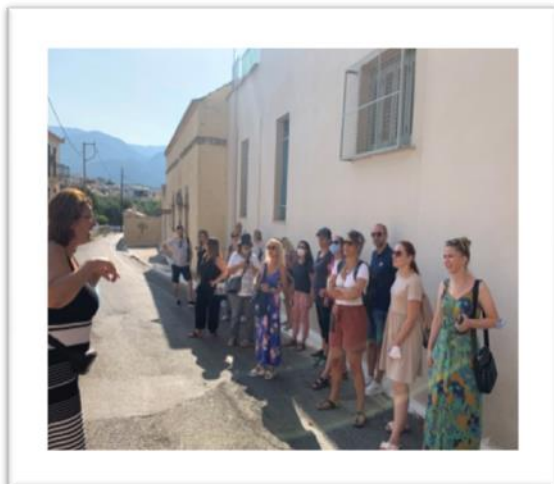




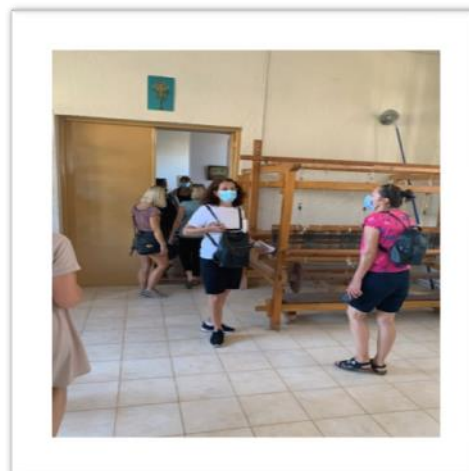
Agioi Apostoloi, Biserica Sfinților Apostoli



Turul istoric al orașului Kalamata



Ghidul de turism și participanții la mobilitate



Muzeul Mănăstirii Kalograion



Participarea la primul curs
METHONI CASTLE



Sediul "Areadne Lifelong Learning Centre"
Exerciții fizice în parcul feroviar



Festivitatea de încheiere a cursului



DEMERSURI DIDACTICE ȘI PEDAGOGICE SPRE CLASA INCLUZIVĂ – CURS DE DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

Prof. Daniela STAN

Inspectoratul Școlar Județean Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Cursul a fost organizat pe următoarele tematici:

- ✓ Sesiune de intercunoaștere;
- ✓ Legislația grecească privind educația specială;
- ✓ Educația incluzivă în Grecia;
- ✓ Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școala de masă;
- ✓ Caracteristici comune ale tulburărilor la vârsta școlară;
- ✓ Adaptarea spațiului educațional al clasei pentru elevii cerințe educaționale speciale;
- ✓ Metode de relaxare pentru elevii cu cerințe educaționale speciale;
- ✓ Parteneriatul familie-școală;
- ✓ Implicarea jocurilor și platformelor online pentru a promova incluziunea și dezvoltarea socială;
- ✓ Utilizarea Scratch 3 în educația incluzivă;
 - recomandat elevilor cu vârsta cuprinsă între 8 și 16 ani;
 - valabil online și ca aplicație offline pentru Windows și MacOS;
 - permite cadrelor didactice și elevilor să realizeze jocuri educaționale, simulări ale experimentelor științifice, povești de animație pentru o disciplină școlară;
 - oferă un mediu prietenos care ajută elevii să se adapteze cu ușurință la spațiul lor de învățare, să obțină interacțiune imediată cu acțiunile lor sau schimbările de program;
 - oferă cadrelor didactice oportunitatea să programeze cu ușurință aplicații atractive și interesante pentru elevi, să își mențină clasa motivată prin utilizarea sunetelor, animațiilor, imaginilor și textelor;

- permite comunicarea într-o comunitate globală; există, de asemenea, o comunitate specială pentru educație (ScratchEd) cu planuri de lecție și alte informații relative.
- ✓ Bitsboard în educația incluzivă;
 - aplicație cu jetoane și mini-jocuri
 - resursă ce poate fi utilizată în lecții de matematică, chimie, geografie, psihologie, istoria artei, limbi moderne;
 - valabil pentru iPhone, iPad, iPod;
- ✓ Sesiuni interactive de jocuri de rol și exerciții în grupuri mici de lucru;
- ✓ Vizitarea unei organizații școlare - Școala Primară Nr. 10 din Kalamata
- ✓ Cultura și istoria Greciei, aspecte specifice zonei Kalamata;
- ✓ Sesiune de întrebări-răspunsuri.



EXPERIENȚE NOI DOBÂNDITE ÎN KALAMATA, REGIUNEA MĂSLINELOR

Prof. Veronica NEGUȚU

Inspectoratul Școlar Județean Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: BestPractice*

Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Descrierea cursului:

Obiective

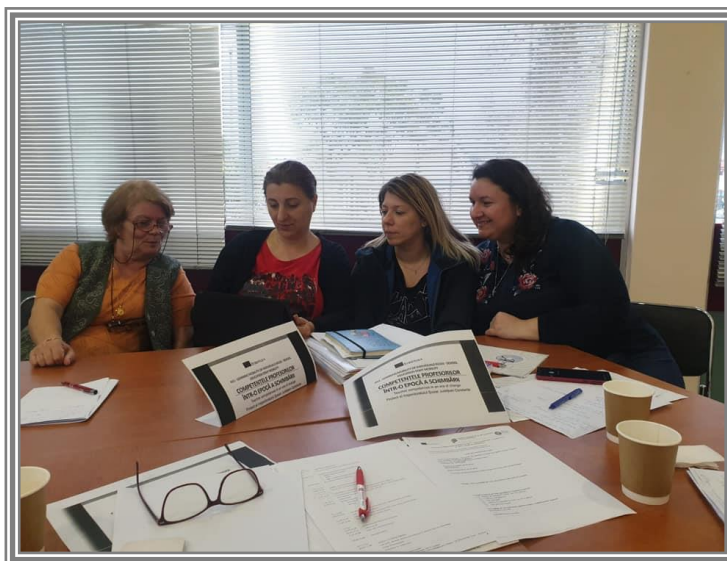
- Să înțeleagă principiile de bază ale dezvoltării unui copil cu cerințe educaționale speciale, din punct de vedere biologic, fizic și neuropsihic;
- Să introducă într-un mod descriptiv metode practice și moderne în predarea informațiilor față de copii (interacțiunea adult-copil), precum și față de alți adulți;
- Să învețe strategii, materiale didactice și să utilizeze în mod inovator echipamentele tehnologice avansate (cu circuit închis calculatorul video);
- Să ilustreze rezultatele acestei abordări metodologice.

Metodologie

S-au folosit metode ca, jocul de rol, simulări strategice, discuții și metode de autoevaluare a grupului, observații directe, lucrul în grupuri mici.

Programul cursului/ Conținutul activităților de formare

Prima zi a cursului a debutat cu prezentarea fiecărui participant, iar organizatorii au prezentat programul.



În următoarele zile au fost prezentate caracteristici specifice ale copiilor diagnosticați cu Autism, ADHA, sindrom Down, dar și informații despre copiii cu talente și abilități deosebite, urmate de prezentări video privind comportamentele specifice ale acestora. În această zi am realizat diferite activități pentru a înțelege aceste informații prin joc de rol. În cea de-a treia zi au fost expuse metodele de studiere ale comportamentului copilului în timpul jocului - prezentare Power-Point, modalitatea de studiu a interacțiunii



adult-copil; strategii, materiale didactice și echipamente tehnologice avansate utilizate în observarea copilului. Întregul curs s-a bazat pe munca în echipă, discuții în grup, unde fiecare participant își exprimă propria opinie cu privire la anumite informații și aspecte practice. În următoarea zi, organizatorii ne-au prezentat filme și ne-am expus opiniile personale asupra acestor filme vizionate. Pe baza materialelor prezentate am efectuat o serie de jocuri de rol, în care am îmbinat aspectele teoretice prezentate cu cele practice, aspecte din experiența fiecărei persoane participante. În următoarele zile am realizat activități nonformale variate, unele în aer



liber, care au fost minunate. Vizita la școală a fost un exemplu concret, unde s-au prezentat o mulțime de sfaturi utile în domeniul educațional, astfel formându-ne o imagine reală a sistemului incluziv educațional din Grecia.

Călătoria în Messini Antic, a combinat informații despre istoria și cultura orașului cu cele practice jocuri - pentru a face istoria mai accesibilă și plăcută studenților. Pe parcurs, activitățile au fost așa cum ne-am așteptat, extrem de detaliate, interactive și antrenante.

Impact (personal, asupra elevilor, instituției)

Prin intermediul acestui curs de formare am avut ocazia de a învăța cum se aplică practic metodele de lucru cu copiii cu C.E.S., pe care pot să le aplic și în domeniul în care lucrez. Datorită faptului că toți ceilalți participanți la curs lucrează în prezent cu copiii cu cerințe educaționale speciale, ne-am gândit să realizăm împreună mai multe parteneriate și proiecte care să fie centrate pe tema integrării sociale și dobândirea de autonomie personală la copiii cu C.E.S.. Astfel, am realizat un grup de contact, prin intermediul căruia ne dorim pe viitor să realizăm anumite schimburi de informații și idei, anumite proiecte europene.



În urma acestei activități de formare am dobândit o serie de experiențe pozitive, de satisfacții morale, o cultură profesională, un ansamblu de valori împărtășite de membrii unui grup profesional. Pe baza acestei activități de formare mi-am dezvoltat competențe științifice (capacitatea de vehiculare a cunoștințelor noi, experiența didactică flexibilă, strategii creative, capacitatea de transfer și aplicare a informațiilor), competențe psihosociale (capacitatea de a stabili fără dificultate relații interpersonale adecvate, capacitatea de comunicare eficientă, atât cu grupul, cât și cu organizatorii activității de formare, disponibilitatea de adaptare la diverse stiluri educaționale) și competențe psihopedagogice (creativitate în activitatea instructiv-formativă). Prin dezvoltarea competențelor psihosociale mi-am dezvoltat și competențele de comunicare, unde am exersat abilitățile de a comunica în limba engleză. Informațiile dobândite



În cadrul activității de formare mi-au oferit posibilitatea de a preveni eșecul școlar al copiilor cu nevoi speciale în educație, de a dezvolta o relație mai bună între școală și familie, de a combate abandonul școlar. Cursul și-a propus o abordare incluzivă utilizând materiale speciale și totodată a creat un mediu propice care va ajuta la formarea și dezvoltarea autonomiei personale și integrarea în societate a copiilor cu nevoi speciale în educație.

Certificare

Toți participanții la curs au obținut Certificatul EQC de nivel 7, însoțit de un supliment Europass Certificate cu 10 puncte transferabile ECVET, dar și competențe și abilități de lucru în clasa incluzivă.



ACTIVITATE OUTDOOR ÎN VECHIUL ORAȘ MESSINI

Prof. Bogdana Raluca ȚAPICU

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă *Delfinul* Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

În perioada 9 - 15 februarie 2020 am avut ocazia să particip pentru prima dată într-o mobilitate Erasmus+, în cadrul Proiectului "Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării" la cursul de perfecționare "Către sala de clasă Incluzivă: Bune Practici", organizat în Kalamata, Grecia. Recunosc că am fost extrem de impresionată de tot ceea ce a însemnat această experiență: informații obținute la curs, oameni, locație și nu în ultimul rând activități cultural-istorice care au reușit să îmi îmbogățesc atât cunoștințele, cât și



calitatea de dascăl. Acesta este motivul pentru care aș vrea să dezvolt în continuare una din activitățile preferate din cadrul acestui curs - Lecție de istorie outdoor – *Ruinele*

vechiului oraș Messini. Vechiul oraș Messini este localizat la 30 de km nord-vest de Kalamata

și a fost unul din cele mai mari orașe din Grecia în perioada Elenică și Romană. A fost construit în anul 369 î.Hr. de către generalul teban Epaminondas și reprezintă unul dintre cele mai importante situri din Grecia. Datorită dimensiunilor sale foarte mari, excavarea sa continuă, în fiecare zi dezvăluindu-se noi artefacte. Drept urmare, numeroși profesori din zonă vin constant cu clasele de elevi pentru a desfășura activități cu ocazia cărora au șansa să descopere temple, ziduri și case în stare foarte bună de conservare. Atât eu, cât și ceilalți participanți la cursurile organizate de Areadne Lifelong Learning Centre în perioada mai sus menționată, am avut ocazia să experimentăm o lecție de istorie printre ruinele acestui vechi oraș. Vizita a debutat cu un exercițiu de descoperire a unor mesaje cheie la Poarta Arcadiană, ce ne-au permis accesul în cetate.

Înainte de a descoperi temple, teatre, stadioane, băi și sisteme de alimentare cu apă, am ordonat imagini din trecut, încercând să ne dăm seama de succesiunea lor exactă pe axa timpului. *Am supus la vot* legi în Parlamentul de odinioară și am descoperit minunile pe care erau capabili să le construiască semenii noștri acum mai bine de 2000 de ani. Momente uimitoare care ne-au oferit tuturor o multitudine de idei ce pot fi aplicate cu ușurință în activitatea de la clasă, făcând astfel din experiența noastră grecească, una completă!



EXPERIENȚA ERASMUS+ ÎN GRECIA

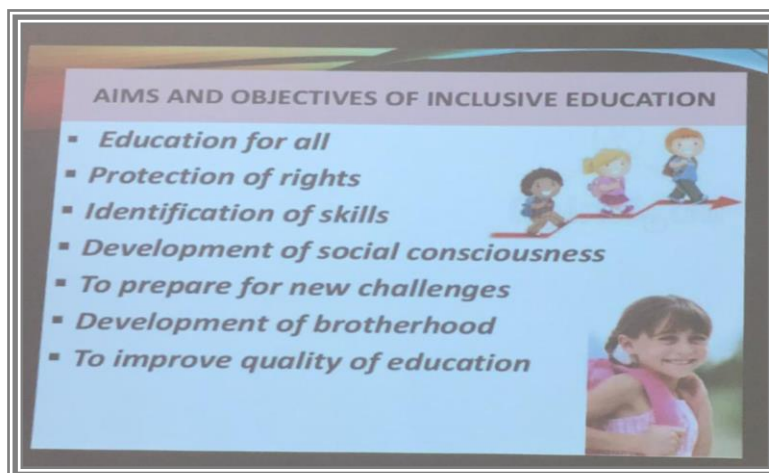
Prof. Marian AVRAM

Școala Gimnazială Nr. 43 Ferdinand Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Experiența trăită în cadrul proiectului KA1 *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării* prin cursul de formare *Towards The Inclusive Classroom: Best Practice* desfășurat în Kalamata, Grecia a fost una extraordinară din mai multe punctele de vedere. Primul ar fi acela al dobândirii de noi cunoștințe cu o largă aplicabilitate în mediul incluziv, experiențe noi, modele de bune practici, metode și strategii pentru educația incluzivă. Un al doilea aspect ar fi acela al dezvoltării relațiilor interumane, al socializării într-un context similar cu cel de acasă, favorabil schimbului de experiență și formării profesionale. Nu în ultimul rând, am reușit să descoperim locuri minunate în care gazde ne-au fost niște oameni extraordinari care s-au dovedit a fi adevărați profesori în incursiunea noastră prin Kalamata, Grecia. În cadrul acestei vizite am găsit multe răspunsuri la o problemă de interes general – școala incluzivă. De mai mulți ani, fiecare școală se confruntă cu un număr din ce în ce mai mare de copii cu cerințe educative speciale și din păcate nu toți profesorii sunt pregătiți pentru această incluziune. Obiectivele personale pe care mi le-am propus: înțelegerea conceptului de școală incluzivă



și asimilarea unor strategii incluzive. Cei trei trainerii: Vasiliki Malama, Eleni Douvas, Loukas Dimopoulos au demonstrat o bogată experiență în domeniul sistemului de calitate din mediul școlar incluziv și de asemenea în prezentarea suportului de curs, reușind să creeze o atmosferă

placută și distinsă, să capteze atenția participanților cu elemente inedite și interesante și să-i implice pe toți în activități practice inedite. Prin vizitarea unei școli primare din Kalamata am observat că poți realiza o educație incluzivă indiferent de condiții, dacă îți dorești ca toți copiii să aibă șanse egale. În urma discuțiilor purtate, am obținut informații cu privire la alte sisteme europene de învățământ și la școala incluzivă din țara gazdă. Am putut studia exemple de bune practici în ceea ce privește aplicarea strategiilor de incluziune, metodologii specifice învățământului incluziv. Am obținut informații și cu ajutorul cărora pot dezvolta conceputul de școală incluzivă. Școala va primi prin intermediul meu informații referitoare la cele mai bune modalități de incluziune și va putea lua decizii privind implementarea acestora. În acest sens sunt utile materialele informative primite de la școala vizitată, astfel încât vom putea practica un învățământ incluziv, centrat pe elev, cu accent pe incluziunea elevilor cu cerințe educative speciale, la nivelul standardelor europene. Voi prezenta tuturor celor interesați exemplele de bune practici studiate și voi susține demersurile acestora cu privire la folosirea strategiilor de școală incluzivă. Voi implementa activități de incluziune și voi instrui colegii cu privire la realizarea diferitelor activități de incluziune, pas cu pas. Voi încuraja și susține colegii care doresc să se perfecționeze în acest domeniu.

Din punct de vedere personal, această vizită a contribuit la înțelegerea diversității tradițiilor și culturilor Europei, a diversității predării și învățării în școlile din Europa, a prieteniiilor legate în cadrul acestui proiect, încununate cu vizitarea orașului Kalamata - un oraș turistic plin de viață.

Succes tuturor celor ce aplică
pentru Programul european Erasmus+!



KALAMATA - O VERITABILĂ EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ

Prof. Luminița IVAN
Școala Gimnazială Nr. 1 Peștera

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

A lucra într-o școală incluzivă este o mare provocare și o oportunitate în același timp. În perioada 9 - 15 februarie 2020 am participat la cursul *Towards The Inclusive Classroom* din cadrul Proiectului Erasmus+ *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării*, coordonat de Inspectoratul Școlar Județean Constanța. Ca participant recent al acestui curs am înțeles că o școală incluzivă oferă multe oportunități de indentificare și aplicare a acelor modalități specifice de învățare eficientă în clasa incluzivă. Desfășurat într-o minunată zonă a Greciei, Kalamata, cursul ne-a oferit prilejul de a descoperi aspecte importante ale civilizației Greciei. Locația, istoria locului, peisajul, restaurantele, mâncarea specifică, dansurile grecești, oamenii cu poveștile lor constituie surse autentice de studiu al uneia dintre cele mai vechi civilizații a lumii.

Cursul ne-a fost prezentat de specialiști care lucrează în școli normale și în școli pentru copii cu cerințe educaționale speciale, deoarece a vizat educația incluzivă. În partea introductivă am identificat principalele tulburări de comportament care determină dificultăți

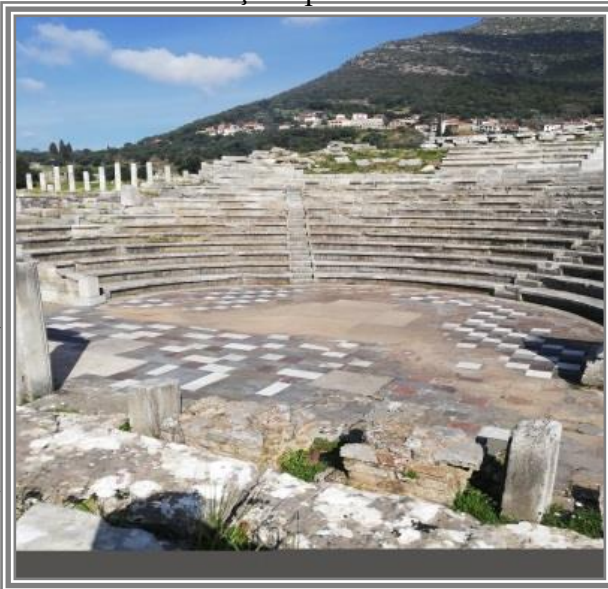


de învățare. S-au prezentat noțiuni teoretice vizând aceste tulburări, apoi au fost propuse și discutate activități practice și modalități de predare și organizare a cursurilor în clasele incluzive. Ne-am însușit din experiența de lucru a specialiștilor din Grecia și am împărtășit din

experiențele noastre profesionale de lucru cu copiii cu dizabilități. Am proiectat și desfășurat activități practice în aer liber, activități accesibile tuturor copiilor, indiferent de capacitățile lor intelectuale, motrice, senzoriale. Întregul program al cursului a fost atractiv și util, însă punctul culminant l-a constituit vizita în orașul antic Messini. Ceea ce impresionează cel mai mult în acest loc nu e doar grandoarea și măreția locului, ci felul în care grecii folosesc acest spațiu în scopul popularizării civilizației grecești. Messini este cadrul natural în care leagănul civilizației elene se transmite din generație în generație pe baza unor activități practice și antrenamente pentru greci. Am decoperit ce activități interesante putem desfășura în cadrul orelor de istorie, geografie, științe sau în cadrul activităților extrașcolare folosindu-ne de resursele oferite de mediul natural. Am înțeles cât de important este să transmiți povești despre trecutul unui popor într-un cadru care *vorbește* de la sine despre trecut, am înțeles că este imperios necesar să valorificăm la maximum potențialul locului în care ne desfășurăm activitatea. Astfel de activități oferă egalitate de șanse tuturor elevilor. Într-un cadru nonformal procesul de învățare se desfășoară fără regulile din clasă. Elevii relaționează, colaborează, acționează, descoperă, găsesc soluții concrete, practice.

Cursul a îmbinat teoria cu practica, oferind informații științifice și propunând modalități de lucru cu copii cu dificultăți de învățare. Pregătirea obținută mi-a permis actualizarea strategiilor de predare în cadrul unei clase incluzive. Informațiile primite mi-au schimbat

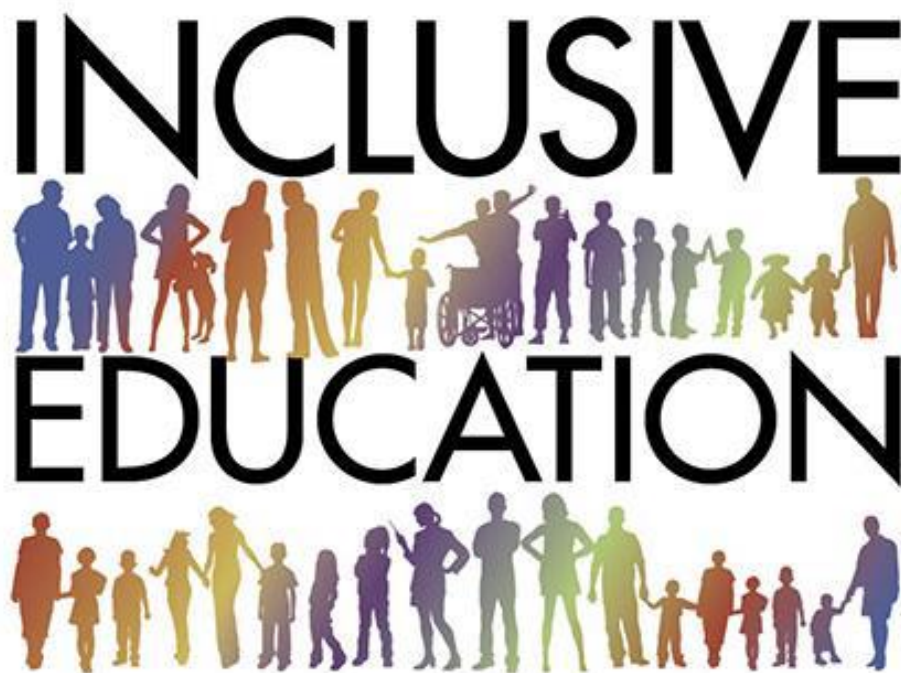
viziunea asupra practicilor eficiente pentru o școală incluzivă de succes. A fi profesor într-o școală incluzivă înseamnă să fii cu adevărat conștient de nevoile educaționale ale fiecărui elev. Înseamnă să fii instruit permanent, să fii capabil să îi ajuți pe elevi să dobândească abilități necesare adaptării la cerințele societății. Înseamnă, de asemenea, să ai capacitatea de a vedea, de a înțelege și susține fiecare elev, astfel încât acesta să poată deveni o ființă umană care funcționează bine într-o



societate democratică. Nu este ușor, dar trebuie să învățăm să gestionăm clasa incluzivă pentru a oferi tuturor elevilor oportunitatea de a dezvolta abilități necesare vieții active, favorizând

autonomia, comunicarea și socializarea.

A fost prima mea participare la un astfel de curs și sunt încântată că am trăit o astfel de experiență care m-a îmbogățit cultural, spiritual și , mai ales, profesional! Ca o concluzie, vreau să subliniez importanța majoră a proiectelor de acest gen în favorizarea accesului la culturi și abordări educative diferite și să aplaud inițiativa Inspectoratului Școlar Județean Constanța de a propune cadrelor didactice din județ implicarea în astfel de proiecte.



LA PAS PRIN KALAMATA. DESPRE EDUCAȚIE ȘI NU NUMAI

Prof. Elena MANEA

Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Talentați. Speciali. Educație incluzivă. Modernitate. Vă întrebați, oare ce reprezintă această înșiruire de cuvinte, care poate părea, la prima vedere, lipsită de o oarecare conexiune. Însă vă asigur că legătura dintre ele este una cât se poate de strânsă și reprezentativă pentru scopul articolului de față. De ce? Deoarece ele reprezintă esența vizitei în înșoritul oraș Kalamata, situat pe coasta sudică a Greciei, vizită ce a constat în participarea la cursul de formare continuă, intitulat *Towards the Inclusive Classroom. Best Practice*. Cadru didactic fiind, am îmbrățișat cu entuziasm tematica acestui curs, la care au participat atât cadre didactice din învățământul special și profesori din învățământul de masă, cât și doi inspecitori din cadrul Inspectoratului Județean Constanța.

Cursul s-a desfășurat într-o manieră extrem de modernă și antrenantă, în sensul că sesiunile au avut loc atât în săli de clasă propriu-zise, cât și în aer liber, pe străduțele pline de viață ale micului orașel aflat la confluența dintre modernitate și antichitate, care încă își face simțită prezența prin vestigiile antice sau clădirile neoclasiche. Însă ce m-a frapat a fost îmbinarea dintre educația incluzivă – care am aflat că include și acei copii-geniu, extrem de talentați, nu doar pe cei cu probleme de comportament, autiști sau cu probleme mentale – și educația din școlile de masă, un exemplu în acest sens fiind vizita în orașul antic Messini, vizită care pot afirma că mi-a îmbogățit atât cunoștințele de istorie antică (ghidul nostru fiind extrem de bine pregătit), dar și de abordare, într-o manieră ludică, modernă a unei anumite tematici, jocurile și strategii didactice reușind să contureze o altfel de privire asupra demersului didactic. De asemenea am observat, într-una din zilele dedicate creării unui scenariu didactic adaptat

copiilor cu cerințe educaționale speciale, că profesorii din Kalamata pun accent pe desfășurarea unor activități în aer liber, activități nu doar recreative, ci și educative, lucru pe care îl consider extrem de util în promovarea unor strategii didactice moderne, adaptate la parcursul societății actuale.

Un alt lucru extrem de interesant și util mi s-a părut utilizarea unor filme pentru a putea înțelege anumite aspecte ale educației de tip incluziv, atât în ceea ce îi privește pe copii înzestrați, cât și pe cei cu probleme comportamentale/cerințe speciale sau a unor platforme digitale precum Kahoot!, Bitsboard sau Scratch! pentru crearea unor secvențe de lecție, adaptate la nevoile educabililor. Pe lângă multitudinea de jocuri și activități propriu-zise și considerentele teoretice au reprezentat un punct de interes major, deoarece acestea m-au ajutat să înțeleg mult mai bine profilul elevului cu cerințe educative speciale și, astfel, să îmi conturez mult mai bine activitățile ulterioare de la clasă.

Toate acestea fiind spuse, consider că experiența pe care am dobândit-o în urma participării la cursul de formare continuă *Towards the Inclusive Classroom. Best practice* este una extrem de valoroasă nu numai pentru parcursul meu didactic viitor, dar și pentru acțiunile mele viitoare, educația incluzivă fiind noul filon către care se îndreaptă sistemul educațional nu numai din România, ci și din Europa.



DEZVOLTARE PROFESIONALĂ PE TĂRÂMURI GRECEȘTI

Prof. Laura Magdalena BORCEA

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă *Maria Montessori* Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Manager de curs: Thodoris Zevgitis

Descrierea cursului: Tematica cursului a fost variată, complexă și atractivă mai ales prin utilizarea zilnică a metodelor ICT în prezentare, discuții de grup, ateliere de lucru în aer liber. Activitățile desfășurate au fost judicious planificate în concordanță cu planul trimis participanților la curs, iar modul de desfășurare al acestora a încurajat schimburile interactive și exprimarea liberă a opiniilor. Organizatorii au manifestat un bun nivel de pregătire și o implicare remarcabilă.

Obiectivele cursului au urmarit introducerea unor noi metode și strategii folosind metode experimentale, promovarea și îmbunătățirea metodelor de predare prin dezvoltarea abilităților practice, creșterea interesului cadrelor didactice în folosirea tehnologiilor moderne la clasă, realizarea schimbului de experiență în ceea ce privește exemplele de buna practică în contextul multicultural, dezvoltarea competențelor profesorilor într-o epocă a schimbării.

Activitățile desfășurate:

- ✓ seminarii pe diferite teme: *Talented and Gifted Students, Inclusive Education for talented Students, Managing the Inclusive Classroom, Cyberbullying from the perspective of inclusion;*
- ✓ activități practice legate de activitatea educațională în școală și în afara ei, *ICT tools for Inclusive Education* (platformele Scratch și Bitsboard);
- ✓ vizită la Școala Nr. 10 din Kalamata, Grecia;
- ✓ ateliere de lucru unde s-a lucrat individual, dar și pe grupe și unde s-au dezbătut temele: *Students with Behavior Difficulties, Students with Learning Difficulties* și *The crucial*

role of parents and their relationship with the educational progress, punându-se accentul pe construirea unei relații între părinte – profesor - școală;

- ✓ excursii tematice în centrul istoric al orașului Kalamata și orașul Antic Messini.

Aceste activități au fost completate de suportul de curs care ne-a fost pus la dispoziție de organizator atât sub formă tipărită, cât și în format electronic.

Impactul - Consider cursul o oportunitate deosebită de formare, datorită faptului că mi-a permis informarea privind diversificarea metodelor și tehnicilor de lucru în vederea adaptării la noile provocări privind mediul educațional în Uniunea Europeană într-o epocă a schimbării. Am putut realiza compararea și constatarea unor probleme reale ale școlii contemporane precum și importanța utilizării unor metode de predare alternative pentru a menține atenția elevilor cu C.E.S..

Din punctul meu de vedere, impactul asupra elevilor va fi substanțial, deoarece voi lua în considerare stilurile de învățare ale fiecărui individ, ceea ce va stimula interesul elevilor de a participa la activitatea didactică. Diversitatea materialelor didactice, formele de organizare, dar și metodele de predare-învățare-evaluare, vor permite elevilor să participe la activitatea didactică indiferent de bagajul de cunoștințe pe care îl deține la un moment dat. Impactul activității de formare asupra instituției școlare la care îmi desfășor activitatea este acela că va contribui la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, va determina stimularea interesului față de oportunitățile pe care le au cadrele didactice pentru dezvoltarea personală și profesională.

Certificare: la finalul cursului am primit un certificat de participare la curs cu 10 credite ECVET și Certificatul Europass.



O PERSPECTIVĂ DE ANSAMBLU ASUPRA MOBILITĂȚII ERASMUS+ DIN KALAMATA

Prof. Diana-Maria NEGRU

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă *Albatros* Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

Mă număr printre persoanele norocoase care au avut șansa de a fi participant la o mobilitate a personalului prin Programul Erasmus +. Agendade formare a debutat cu un atelier de lucru dedicat facilitării cunoașterii participanților și o introducere a cursului, într-un mediu artistic unic, toate acestea desfășurându-se într-un muzeu. Acest amplasament a creat o atmosferă atât de solemnitate, cât și lipsită de formalitate, adăugate procesului de pornire a unui program educațional. În a doua zi a cursului s-a realizat consolidarea unei legături culturale între centrul istoric și noul centru din Kalamata, continuând cu dezbateri asupra educației incluzive pentru elevii talentați, urmată de o abordare a fenomenului de bullying cibernetic. A treia zi a început cu savurarea altei fărâme de cultură tradițională grecească, de data aceasta fiind vorba de Sirtaki și alte dansuri grecești, urmate ulterior de variate dezbateri a caracteristicilor comune privind tulburările de vârstă școlară. În această zi am analizat numeroase aspecte teoretice și practice ale educării copiilor și tinerilor cu tulburări ale spectrului autist, ADHD, deficiențe de vedere/ auz/ kinestezice, precum și instrumente TIC pentru educația incluzivă.



În a patra zi a perioadei de mobilitate s-au cercetat unele aspecte tradiționale ale regiunii, concomitent cu proiectarea unui plan de lecție care să se poată desfășura în parcul feroviar, și în care elevii să fie implicați în diverse activități în aer liber. Un aspect important a fost luarea în considerare atât a ecologiei, dar și analiza/ asigurarea incluziunii spațiului și a oamenilor cu cerințe educative speciale. Ziua a continuat cu o vizită la Școala Primară Nr. 10 din Kalamata, urmată de ateliere de educație incluzivă referitoare la elevii cu CES. Au fost dezbătute aspecte legate de rolul părinților în progresul educațional, obiectivele și beneficiile educației incluzive. Cea de-a cincea zi a fost dedicată activităților practice de predare, începând cu studiul de caz al multiculturalismul în context, *Cazul anticului Messini*. În ultimele două zile ne-am axat pe lecții și activități diferențiate, abordând probleme de comportament, am pregătit articole și materiale pentru a exersa noile cunoștințe, s-au susținut prezentări de grup, evaluare și obținerea de certificate.

Această mobilitate a dezvoltat și îmbogățit abilități de comunicare pentru utilizarea limbii române și engleze în scopuri academice, competențe digitale, ne-a învățat cum să predăm în echipe și în aer liber, ne-am dezvoltat competențe sociale și civice în contextul european, ne-a asigurat de propriul potențial de a iniția și desfășura schimbări la instituțiile de proveniență. S-au îmbunătățit capacitatea de conștientizare culturală și exprimare prin găsirea de conexiuni pentru a înțelege cultura Uniunii Europene, dar s-au dezvoltat și competențe profesionale, cum ar fi proiectarea, gestionarea și implementarea învățării în aer liber și în amplasamente informale, profitând de istoria locală, folosind terenuri în aer liber și de patrimoniu ca oportunitate pentru toți elevii, precum și adaptarea lecțiilor la diferite nevoi ale participanților. Formatorii

proiectului au fost: Giota Gatsi, care s-a ocupat de incluziune și diversitatea culturală, Kalliopi Makraki pentru IT și incluziune, Vassilis Petridis pentru includerea persoanelor cu nevoi speciale și educație



specială, precum și Vassiliki Malama pentru nevoi speciale în contexte incluzive și exclusive,

toate organizate de Yanis Papadopoulos prin Areadne Lifelong Learning Centre.

Chiar dacă instructorii au fost foarte bine pregătiți, Vassiliki mi-a atras atenția în mod special. Ea ne-a vorbit despre diverse aspecte teoretice și practice, dar lucrul care mi-a plăcut cel mai mult a fost faptul că ea a oferit diverse articole științifice suplimentare despre educația incluzivă, sugerând totodată o listă de filme care ar oferi un bun punct de plecare pentru diverse dezbateri educative în sala de clasă. Câteva dintre exemplele sale au fost: *Matilda*, *The Wonder*, *Social Network*, *The theory of everything*, *Ben Carson's story*, *Les campeones*, *The teacher*, *Gangsta's paradise*, *The parasites*, *Black swan*, *Black balloon*, *Girl interrupted*, *Rain man*, *Forest Gump*, *Freedom's writer*, *My name is Sam* și *Stars on Earth*. Fiind deja un fan al folosirii videoclipurilor și filmelor în procesul de predare și fiindcă am folosit deja câteva din filmele listate, aceste sugestii m-au impulsionat să folosesc și mai multe materiale video, dacă nu chiar toate din lista oferită, pentru viitoarele demersuri didactice.

Experiența acumulată în urma acestei mobilități Erasmus + a fost una foarte pozitivă, cu acces la o multitudine de informații și resurse educaționale noi, precum și la diferite activități și prezentări practice, ceea ce este benefic atât la nivel personal, îmbogățind metoda personală, dar și la nivel instituțional, profesorii școlii unde predau având acces la aceste resurse educaționale europene.



KALAMATA 2020 – O EXPERIENȚĂ MEMORABILĂ!

Prof. Iulia BUCURENCIU

Școala Gimnazială Nr. 40 Aurel Vlaicu Constanța

Curs de formare și dezvoltare profesională: *Towards the Inclusive Classroom: Best Practice*
Formator: Areadne Lifelong Learning Centre, Kalamata, Grecia

Perioada: 09.02 - 15.02.2020

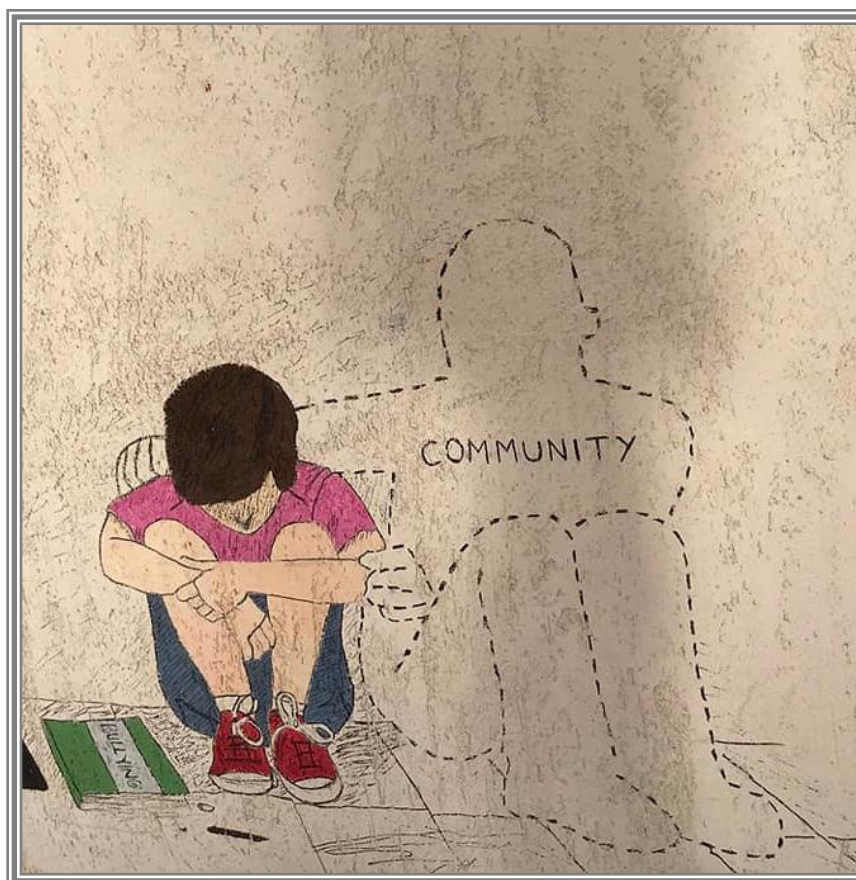
Nu știu alții cum sunt, dar eu... am fost fascinată de Ellada de când mă știu... Desigur, prima mea ieșire din țară a fost în Grecia – Atena, Acropole, cetatea Dion, muntele Athos... vis devenit realitate, iar realitatea – peste toate așteptările! Reîntâlnirea prilejuită de participarea la cursul *Towards the inclusive classroom* a completat perfect vechile impresii. Am petrecut o săptămână frumoasă, organizată de profesioniști, oameni deschiși, prietenoși, cooperanți, implicați. Am învățat de la specialiști, am făcut schimb de experiență și opinii și am concluzionat că educația incluzivă ne implică pe toți – educatori, educabili, familii, comunitate, decidenți – și succesul rezidă în participarea conștientă și responsabilă a noastră, a tuturor.

Au fost șapte zile pline, de neuitat! Am trăit cu bucurie fiecare experiență pregătită de organizatori sau oferită firesc de către localnici! Pe unele le pot regăsi și în calitate de turist; pentru altele, însă, sunt



recunoscătoare civilizației milenare a acestui popor și iscusinței pedagogice a formatorilor. Mă gândesc la cele câteva ore petrecute în Messini – o extraordinară întoarcere în timp, o explorare

amănunțită a vieții (aproape moderne) a acelor locuitori, cu mii de ani în urmă: zidul fortificat, teatrul antic, instalația de alimentare cu apă, Agora, baia publică, templul lui Asclepios, stadionul... Am revenit acasă mai bogată în impresii valoroase, experiențe împărtășite, sentimente coplesitoare, aspirații de perfecționare, dorința de a trece Grecia pe lista destinațiilor preferate!...



MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ȘI LEADERSHIP ȘCOLAR

Prof. Cosmina TIFU

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă *Delfinul* Constanța

Curs: *Educational Management & School Leadership*

Formator: Areadne Lifelong Learning Centre Kalamata, GRECIA

Perioada: 09.02. - 15.02.2020

Stimulativ, creativ și eficient sunt primele cuvinte care îmi vin în minte atunci când mă gândesc la cursul la care am participat. Cursul în sine a fost astfel conceput pentru a promova colaborarea între participanți și s-a bazat pe metode active pentru că așa cum știm cu toții, munca (individuală sau în grup) rămâne cel mai bun profesor al fiecăruia. Informațiile furnizate au fost foarte bine structurate, iar activitățile desfășurate au oferit tuturor posibilitatea de a-și îmbunătăți competențele lingvistice și sociale. Participarea la curs m-a făcut să înțeleg că îmbinarea echilibrată a acestor două principii constituie baza creării unui mediu educațional eficient, capabil să se adreseze tuturor beneficiarilor și să aducă laolaltă școala, familia și comunitatea pentru scopul comun al dezvoltării.

Dintre temele abordate pe parcursul activităților, “Managementul conflictului” a fost cea care mi-a atras cel mai mult atenția. Conflictul, din punctul meu de vedere, reprezintă o modalitate neconstructivă de exteriorizare a anumitor emoții negative. În urma dezbaterilor purtate, a studiilor de caz prezentate și a activităților practice am învățat cum pot acționa astfel încât un conflict existent să capete valențe pozitive. Un bun



manager va ști să asculte fiecare parte implicată și să fie obiectiv.

Vizita la Școala de muzică “Maria Callas” ne-a repus în contact cu elevii și cu universul școlar specific fiecărei instituții, iar activitățile de formare pe tema managementului eficient al școlii mi-au dat posibilitatea de a experimenta și dezvolta noile aptitudini.

Deosebit de importantă mi s-a părut și oportunitatea de a îmi îmbunătăți cunoștințele referitoare la sistemele de educație din celelalte țări participante și de a afla despre bune practici internaționale.

Dincolo de dezvoltarea competențelor manageriale, întreaga experiență a presupus și contactul cu lumea specifică Kalamatei. Furnizorul de formare ne-a oferit o minunată experiență culturală în centrul istoric al Kalamatei, precum și posibilitatea de a exersa cațiva pași de dans tradițional grecesc. Excursia la Ancient Messini, un



oraș stravechi situat în mod pitoresc pe o colină, a punctat foarte bine aspectul multiculturalității și avantajele acestuia.

Toți participanții la curs au obținut Certificatul EQC de nivel 7, însoțit de un supliment Europass Certificate cu 10 puncte transferabile ECVET - competențe și abilități de management educațional.

Consider că obiectivele cursului au fost realizate atât timp cât toți cei ce au participat vor aplica, măcar o parte din cunoștințele și aptitudinile dobândite, în mediul educațional și școlar din care fac parte!



MANAGEMENT versus LEADERSHIP ÎN EDUCAȚIE

Prof. Ionel DEDU

Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian

Curs: *Educational Management & School Leadership*

Formator: Areadne Lifelong Learning Centre Kalamata, GRECIA

Perioada: 09.02. - 15.02.2020

Managementul educațional vizează modul de funcționare și conducere a organizației educaționale. Multitudinea aspectelor managementului educațional au fost dezbătute și la cursul la care am participat, în perioada 09-16.02.2020, în localitatea Kalamata din Grecia. Cursul a cuprins aspecte privind managementul educațional un proces planificat, organizarea și conducerea activităților în cadrul școlii, utilizarea eficientă a resurselor umane și materiale pentru îndeplinirea obiectivelor școlii. În urma participării la curs am concluzionat că racordarea activităților și a sarcinilor manageriale la scopurile și obiectivele instituției de învățământ, trebuie să fie întotdeauna o prioritate. Este esențial ca managementul să fie orientat pe atingerea obiectivelor educaționale, dezbătute și asumate de școală și de comunitate. De aceea, legătura dintre management și scop trebuie să fie clar definită.

Cursul a cuprins și domeniul leadership educațional. Acesta presupune acțiuni ale unor oameni, direcționate spre atingerea unor scopuri, ceea ce implică luarea unor inițiative și asumarea unor riscuri.

Dezbaterile din timpul cursului au arătat că leaderul are un rol vital în crearea condițiilor pentru atingerea succesului la toate nivelurile educației. O mare atenție am acordat-o activităților prin care am descoperit asemănările și deosebirile dintre un leader educațional și un manager educațional. Astfel, în urma parcurgerii acestui curs, consider că diferența cea mai importantă dintre un manager și un leader constă în modul de abordare diferit în ceea ce privește motivarea membrilor organizației pentru a-și realiza obiectivele. Competențele dobândite la acest curs se vor reflecta în activitatea mea, pe care o desfășor ca director.

EFT – EMOTIONAL FREEDOM TECHNIQUES *TEHNICI DE ELIBERARE EMOȚIONALĂ*

Prof. Daniela PETROȘAN

Școala Gimnazială Viceamiral Ioan Murgescu Valu lui Traian

Curs: *Coaching in educational contexts to reduce early school leaving*

Formator: Cervantes Training, Alcalá de Henares Madrid, SPANIA

Perioada: 29.02 – 06.03.2020

Cursul de formare și dezvoltare profesional, *Coaching in educational contexts to reduce early school leaving*, susținut de Cervantes Training SL în Alcalá de Henares, Spania, în perioada 29.02 - 06.03.2020 a abordat teme:

- ✓ Politicile Uniunii Europene privind abandonul școlar timpuriu;
- ✓ EFT – *Emotional Freedom Techniques (Tehnici de eliberare emoțională)* și utilizarea lor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu.

Ținând cont că reducerea părăsirii timpurii a școlii este una dintre prioritățile cadrului strategic Europa 2020 pentru educație și formare și Erasmus+, în prima zi de curs au fost dezbătute prioritățile europene, politicile, măsurile și planurile europene pentru combaterea părăsirii timpurii a școlii, au fost organizate ateliere practice despre părăsirea timpurie a școlii (ESL). Noutatea cursului a constat în faptul că a introdus participanții în tehnicile de psihologie energetică (EPT) și în tehnicile de eliberare emoțională (EFT), cu accent pe utilizarea acestor instrumente în școală. Una dintre cele mai eficiente metode de rezolvare a problemelor este terapia numită *Tehnici de Eliberare Emoțională (EFT)*, fondată de Gary Craig, conform căruia: *Calitatea vieții unei persoane este direct legată de sănătatea sa emoțională, iar aceasta din urmă reprezintă fundația pe care se sprijină încrederea în sine. Încrederea în sine este trambulina pentru realizări în orice domeniu al vieții.*

EFT constă în stimularea punctelor de pe meridianele energetice ale corpului, prin lovirea ușoară cu degetele, în timp ce se rostesc propoziții și cuvinte specifice pentru eliberarea

de o emoție (anxietate, furie, frică, fobie), de probleme fizice (durere, leziuni, alergii), de performanță (școlară, sportivă, profesională), de dezvoltare personală (stimă de sine, succes, relații). Prin acest proces sunt înlăturate blocajele energetice și este restabilită circulația naturală a energiei.

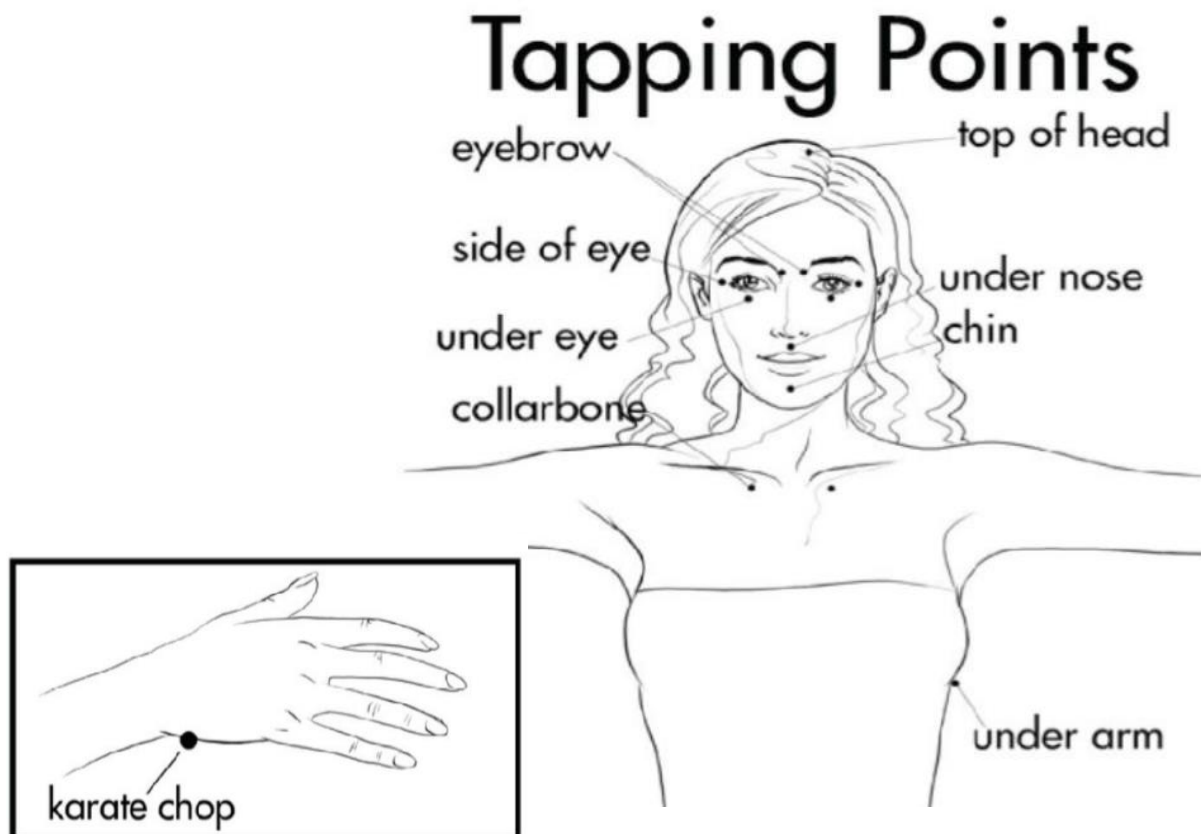
Cum se aplică EFT

Identificați o problemă emoțională, mentală sau fizică. Concentrați-vă și denumiți emoția, gândurile sau senzația fizică pe care o experimentați.

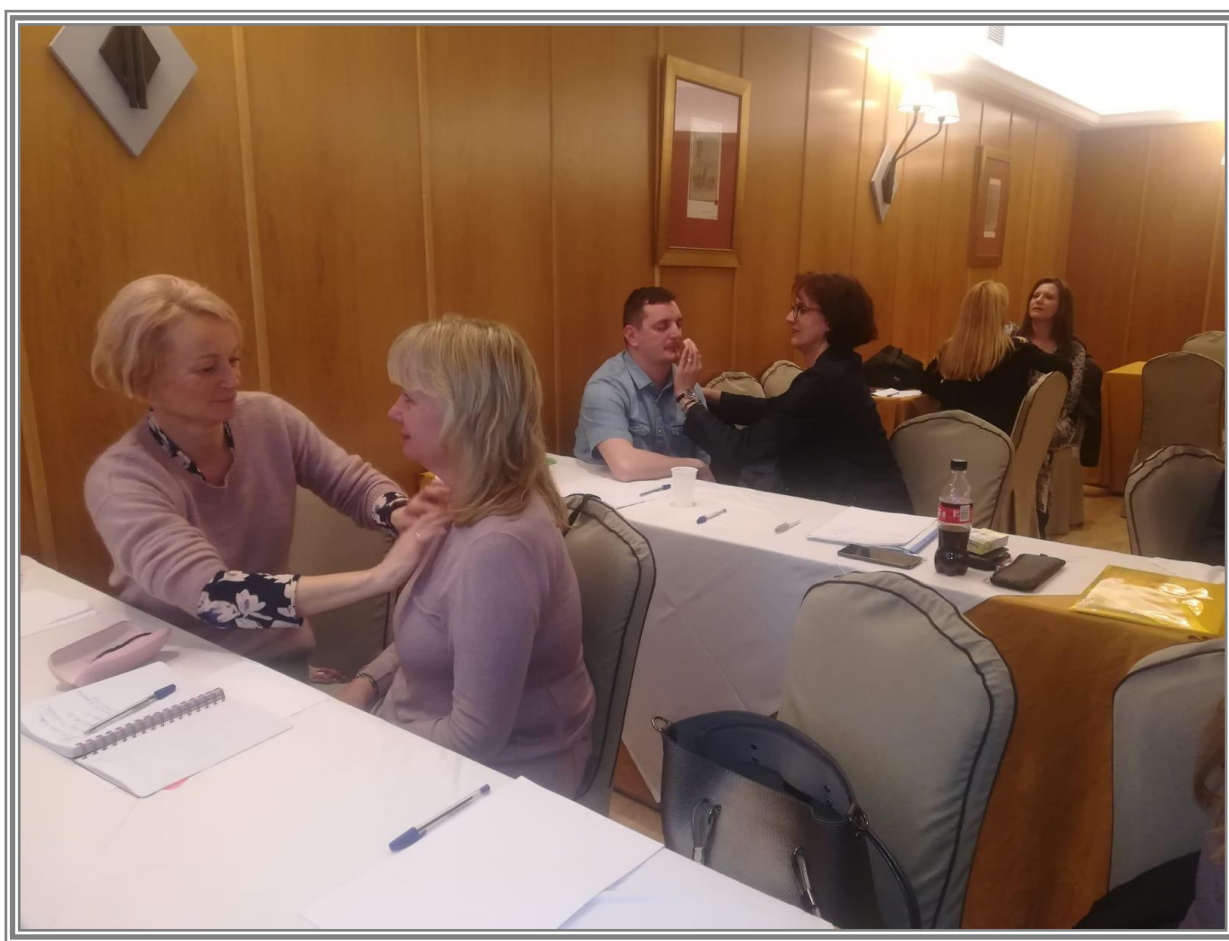
Fraza de tapping – Declarația de configurare

Declarația de configurare constă în identificarea a ceea ce te deranjează (afirmând problema) și apoi afirmarea auto-acceptării. Multor persoane le este greu să spună *mă accept complet pe mine*. Este bine să o spui, chiar dacă nu crezi. De asemenea, este util să se spună declarația de acceptare cu accent dacă este necesar: *Chiar dacă eu _____ (precizez problema) _____, încă mă accept profund și complet*.

Exemplu de precizare a problemei: *Deși am această mânie la _____ când mă gândesc la _____ Chiar dacă mă doare genunchiul când merg la plimbări _____*



Profesorii pot face EFT cu întreaga clasă pentru a reduce nivelul de stres, teama de examene, comportament agresiv, lipsa de cooperare între elevi, dar trebuie să se solicite permisiunea familiilor elevilor și/ sau autorităților competente. Un element important a fost înțelegerea relației dintre stres și sănătatea fizică și psihică și au fost dezbătute problemele de sănătate predominante în cadrul profesiei didactice. Participanții au învățat gestionarea și reducerea nivelului de stres, care îmbunătățește nu numai sănătatea generală, ci și interacțiunea cu elevii și colegii, prin aplicarea tehnici de psihologie energetică pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii.



PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII CA PRIORITATE EUROPEANĂ

Prof. Ana Adina PETROȘAN

Școala Gimnazială Nr. 40 Aurel Vlaicu Constanța

Curs: *Coaching in educational contexts to reduce early school leaving*

Formator: Cervantes Training, Alcalá de Henares Madrid, SPANIA

Perioada: 29.02 – 06.03.2020

Proiectul *Teacher competences in an era of change*, aprobat în anul 2019, are drept scop creșterea calității serviciilor educaționale prin dezvoltarea competențelor profesionale și personale ale personalului didactic, prin cursuri finanțate de Programul Erasmus+, necesare reducerii abandonului școlar, îmbunătățirii rezultatelor școlare a elevilor din grupurile de risc și crearea unui mediu pozitiv în școală.

Părăsirea timpurie a școlii (ESL) este o preocupare pentru societate și economie. Aptitudinile și competențele dobândite în învățământul secundar superior sunt considerate importante pentru intrarea cu succes pe piața forței de muncă și drept fundament pentru oportunități de învățare și formare ulterioară. Aceste abilități și competențe ajută la pregătirea tinerilor pentru viață, dezvoltând potențialul în fiecare persoană, astfel încât să devină cetățeni împliniți și activi. Cu toate acestea, 11,1% dintre copiii între 18 și 24 de ani au părăsit educația și instruirea fără a finaliza un program secundar superior, conform datelor Eurostat 2014. Cei născuți în străinătate au, în medie, de două ori mai multe șanse să părăsească sistemul de învățământ și formare timpuriu în comparație cu indivizii născuți nativ. Aproximativ 60% dintre acești părinți sunt șomeri sau inactivi și se confruntă cu dezavantaje sociale și economice pe termen lung. Este bine documentat faptul că părăsirea timpurie din educație și formare profesională duce la



reducerea șanselor de angajare și la creșterea probabilității de șomaj, sărăcie și excludere socială. La nivel european, nevoia de a reduce părăsirea timpurie a școlii a fost evidențiată în strategia Europa 2020. Una dintre cele cinci ținte ale sale este reducerea ratei ESL la mai puțin de 10% până în 2020. În 2011, Consiliul a adoptat o recomandare privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii, iar aceasta menționa ca statele membre să pună în aplicare abordări politice intersectoriale. Aceste abordări se axau pe măsuri de prevenire și de intervenție, precum și de „compensație” prin care elevii care au părăsit școala să fie motivați să își reia studiile. Potrivit Recomandării Consiliului din 2013 privind Garanția pentru tineret, statele membre trebuie să garanteze că, în termen de 4 luni de la părăsirea școlii sau de la intrarea în șomaj, persoanele sub 25 de ani primesc oferte de angajare, de formare, de stagiu sau de ucenicie de calitate. În același document, statelor membre li se recomandă să ofere posibilități de educație și formare tinerilor care nu dispun de calificări suficiente.

Comisia Europeană a lansat, în iunie 2016, Noua agendă pentru competențe în Europa. În acest context, Consiliul Uniunii Europene a adoptat, în decembrie 2016, inițiativa privind parcursul de actualizare a competențelor în care le recomandă statelor membre să le ofere adulților de peste 25 de ani parcursuri flexibile, astfel încât aceștia să poată merge din nou la școală și/sau să obțină calificări echivalente ciclului superior din învățământul secundar. Inițiativa ar putea presupune recunoașterea și validarea învățării informale și nonformale, de exemplu a competențelor dobândite la locul de muncă. Este esențial ca toți profesorii să înțeleagă rolul lor cheie în susținerea elevilor în continuarea studiilor, să identifice dificultățile de învățare într-o etapă incipientă și să ia măsurile pentru a le înlătura. De asemenea, trebuie să fie conștienți de impactul și influența familiilor în procesul de învățare și să încurajeze implicarea părinților în viața școlii.



ACUPUNCTURĂ PSIHOLOGICĂ

Prof. Mariana-Geanina ZAHARIA

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă *Albatros*

Curs: *Coaching in educational contexts to reduce early school leaving*

Formator: Cervantes Training, Alcalá de Henares Madrid, SPANIA

Perioada: 29.02 – 06.03.2020

În urma absolvirii cursului de formare am cunoscut oameni noi, locuri noi și am descoperit tehnici noi care m-au ajutat să mă familiarizez cu metode moderne ce pot fi folosite în activitatea didactică. Totul a pornit de la ideea că ne aflăm într-un moment în care elevii au mare nevoie de noi, iar noi trebuie să îi înțelegem și să venim în sprijinul lor. Cursul pe care l-am urmat a avut ca obiectiv general exact dezvoltarea abilităților în privința folosirii tehnicilor de a elimina blocajele bio-energetice din organism. Metoda EFT (*Emotional Freedom Techniques*) este o formă modernă de acupunctură psihologică ce se bazează pe localizarea și presarea meridianelor de energie (aceleași ca în acupunctura chinezească tradițională), fără a apela însă la ace. Punctele de energie sunt atinse cu vârful degetelor.

Prima întâlnire cu formatorii grupului a avut loc sâmbătă, 29 februarie. A fost o seară deosebită deoarece i-am cunoscut pe viitorii colegi, din țări precum Turcia, Spania, Norvegia, Grecia și România, descoperind oameni care erau foarte interesați de munca de la catedră, dornici să afle lucruri noi și să învețe să le aplice în activitatea lor. Ziua de duminică a început cu vizitarea micii localități în care ne aflăm, Alcalá de Henares, Madrid, Spania. Ne-am întâlnit cu toții în Piața din Alcalá, unde în mijlocul ei tronează Monumentul lui Miguel Cervantes. Am vizitat Universitatea care are o fațadă superbă, aici anual pe data de 23 aprilie, regele Spaniei acordă premiul literar Cervantes. Ea a fost fondată în anul 1499 de cardinalul Cisneros. Am vizitat Casa Memorială Cervantes, un exemplu magnific de arhitectură castelană, în fața căreia, pe o bancă sunt două statuete de bronz în mărime naturală ale lui Don Quijote și fidelului lui servitor Sancho Panza care discută aprins. Calle Mayor, este o stradă lungă care trece prin

mijlocul Pieței Cervantes, fiind recunoscută drept cea mai lungă stradă din Europa care are arcade pe ambele părți. Pe aceeași stradă este și Muzeul Arheologic, un fost Colegiu de Maici și numeroase mănăstiri de maici care sunt închise, acestea nu pot fi văzute deoarece nu ies din mănăstire niciodată și nici în mănăstire nu se poate intra. Tot orașul este plin de statui ale lui Don Quijote care se află, în general, la intersecția drumurilor. Am aflat de asemeni că orașelul este inclus în Patrimoniul UNESCO, are aproximativ 200 mii de locuitori dintre care 40 mii sunt români.

În zilele care au urmat ne-am familiarizat cu tehnica EFT care pornește de la principii similare acupuncturii și are în vedere emoțiile distructive și blocajele care ne afectează deopotrivă fizicul, mintea și spiritul și se înregistrează în sistemul meridian energetic. EFT combină tappingul (atingerile ușoare ale punctelor energetice) cu afirmații de factură pozitivă. Atât tappingul, cât și afirmațiile pozitive sunt menite să influențeze subconștientul, să mărească abilitatea de autovindecare a individului, să elimine blocajul din sistemul bioenergetic al organismului. Proba practică a cursului a presupus atingerea și apăsarea ușor cu vârful degetelor a punctelor următoare, de mai multe ori (5-7 ori), de sus în jos, păstrând ordinea următoare: punctul situat între sprâncene, chiar la baza nasului, punctul localizat în partea extremă a ochiului, punctul localizat sub ochi, punctul localizat sub nas (între nas și buza superioară), punctul localizat în bărbie (jumătatea ei), punctul localizat în claviculă, punctul localizat sub braț, punctul situate în interiorul încheieturii.

Ziua de vineri, 6 martie 2020, a încheiat cursul, cu acordarea certificatelor de absolvire. Această experiență a fost nu numai o extraordinară experiență educațională, ci și o excelentă ocazie să învățăm mai multe despre noi și despre alții. De la frumusețea orașului, până la amintirile minunate alături



de prieteni noi, nu am decât cuvinte de laudă. Mă bucur că am făcut această alegere și sunt convinsă că lucrurile învățate pe parcursul scurtei mele șederi acolo îmi vor fi de folos atât în ceea ce privește cariera profesională, cât și pe plan personal.

M-am întors acasă și primul lucru pe care l-am făcut a fost să împrumut de la bibliotecă o carte extraordinară pe care am citit-o cu foarte mult drag *Don Quijote de la Mancha* de Miguel Cervantes, ediția 1957. Tehnica EFT nu am aplicat-o încă pe elevi, ci doar pe familia și prietenii mei, dar abia aștept să împărtășesc experiența elevilor și colegilor mei. Acestea fiind spuse, vă recomand cu drag să alegeți Alcalá de Henares, Madrid, Spania pentru că veți avea parte de o surpriză deosebită, iar cei de la Cervantes se vor asigura că veți beneficia de experiența Erasmus în adevăratul sens al cuvântului.

Bibliografie

- <http://www.cervantestraining.eu/>
- <https://twitter.com/ErasmusTraining>
- <https://www.facebook.com/KA1.Learning.Mobility.Erasmusplus>
- <https://www.facebook.com/competenteprofesorilorintroepocaaschimbarii/inbox/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=TRq8o1MEUtU>
- www.eft-alive.com



Autorii articolelor își asumă integral conținutul materialelor trimise. Coordonatorii nu răspund pentru autenticitatea/ paternitatea articolelor semnate, această responsabilitate revenind implicit autorilor. Coordonatorii nu își însușesc punctele de vedere și opiniile autorilor, prezentate în articolele publicate.

Revista *Competențele profesorilor într-o epocă a schimbării* este o publicație serială online pe <https://isjctaproiecteeduc.wixsite.com/cp2s>